ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 717 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ 1899 Փետր. 24–8 26 Շէվվալ 1316 24 Շուբաթ 1314 Դ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 717

«بوزانتيون»
ارمنيجه يومی وسياسی غزته، صاحب امتياز ومدير مسئول
بوزانت كچيان
مطبعه واداره خانه‌سی بابعالی جاده‌سنده ۲۳-۲۵ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده در

20 ՓԱՐԱՅ

ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ

20 ՓԱՐԱՅ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Litteraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԲԱՐԻ ՍԵՐՄԵՐԸ

Մի՛ յուսահատիք բարի սերմերը ցանելու։ Անոնք կ'պտղաբերեն օր մը, եւ իրենք իրենց։ Բանն ա՛յն է որ սերմն ըլլայ բարի։ Տեսակին մէջ ընտրելագո՛յն սերմը ցանելու հոգ տարէք։ Անիկայ կ'ըմիանայ ցուրտին, բուքին, ձիւնին եւ խոնաւութեան։ Այս գիտողութիւն ճիշդ է նիւթական սերմին համար ալ, բարոյական սերմին համար ալ։ Հանրային մտքի վարիչներուն համար, կարեւորն՝ ուղի՛ղ գաղափարը սերմանելն է։ Հոգ չէ որ ընդունելութիւնն անմիջական չըլլայ։ Մի՛ վախնաք պարիկչտ. ճըշմարիտ, հանրօգուտ գաղափարը տանեաց վրայ քարոզելէ։ Ամէնէն մոլեռանդներն անգամ օր մը զինաթափ կ'ըլլան, եւ իրաւունք կուտան ձեզ։

Հարկաւ կ'ահնցիք թէ ի՛նչ բանի կ'ակնարկենք՝ խրախուսիչ լուսաւորութեան մը թարգման կանգնելով այսպէս։ Իբրեւ հայ ընկերութիւնը շահագրգռելու եւ սրտին հետ մէկտեղ քսակին ալ բերանները բանալ տալու միջոց՝ երաժշտական մեծ հանդէսի մը անցեալ օրուան յաջողութիւնն է զոր անգամ մ'եւս փառաւորել կ'ուզենք այս տողերով։ Բայց անկէ առաջ, ուրի՛շ բան ինկաւ մեր միտքը։

Միեւնոյն ժամանակ, երբ Մուխսի մէջ կ'բողոքէինք դիմակաւոր պարահանդէսի խայտառակութիւններուն դէմ, բողոքեցինք նաեւ աշխարհաբարն ետ ետ տանիլ եւ գրաբարին հետ ձուլել ուզողներու նոյնքան ճախող որքան մոլեռանդ ձեռնարկութեան դէմ։

Ինչպէս պարահանդէսներն, նոյնպէս ալ Գրաբարամոլներն ո՛րքան սատուկութեամբ կռուեցան։ Անոնք երկու ահագին բանակներ էին մեզ դէմ։ Միոյն մէջ էին Արարատեան, Դպրոցասէր, Ազգանուէր եւ Միացեալ Ընկերութեանց բոլոր «բանգէտ» գործիչներն, որք կ'ծիծաղէին մեր «Հաբրակոս Անգլիացիի կամ Բողոքականի կեղծաւոր բարոյականութեան» վրայ, կ'քաշքշէին մեր գրածները, Մոլիէռի Թարթիւֆին կ'նմանցնէին զմեզ՝ հանրօգուտ Ընկերութիւններու համար դրամ ճարելու գործին մէջ բարոյական փնտռելնուս համար, եւ գործնական մարդու հովեր կ'առնէին մեր անգործնական առաքելութիւններուն դէմ։ Միւսներն ալ, գրաբարի կոյր սիրահարները, կոնակնին առած Գալֆայեանի Արիստոտէլեան հիմնութեան, եւ ներշնչուելով Անահիտի մը սպիլեան պատգամներէն, Այվազեանն ունենալով իրենց բանբեր, «Գրաբարեան յաղթութեան այն մեծ կազմակերպիչը», գիր եւ գիւցազանց բոլոր գունդն ալ իբրեւ թմբկահար, իսկ Մըլըրեանը՝ մեծ քահանայապետ գրաբարեան տաճարին, փողոցի մէջ քար չէր մնար եւ բատարաններու մէջ յատուկ անուն չէին ձգեր մեր գըլխուն կ'տեղացնէին, Անաքսարխիս ուղեւորութենէն մինչեւ Բոյլէոի հնախօսութիւնը։ Մեզ ո՛վ էինք որ անոնց Գրաբարին դէմ կ'խօսէինք։ Գրաբարի դէմ, նախնական լեզուին դէմ խօսի՛լ։ «Մե՜ծ է Արտեմիս Եփեսացւոց»։ Անուանի՛ էր Անահիտ գրաբարեանց։ Եթէ լաւ կ'յիշենք, հայաստա թերթի մը մէջ ալ խելացի Դուրեթին մէկն ըլլալ յանխլախեց զմեզ՝ Զամչեանի այն փաստովը թէ Ադամ եւ Եւա գրաբար խօսած պէտք է ըլլան Դրախտին մէջ, քանի որ անտարակոյս Նոյ նահապետ այն լեզուով խօսած էր իր իջած երկրին մէջ։ Հետեւապէս, ո՛րքան սուրբ գաղափար մ'էր ջանալ նոյն անմահ լեզուն վերակենդանացնել Ազգին մէջ, որուն իբրեւ նախաչուիղ, Ազգանուէր Համբերած Ընկերութիւնը կ'ակսէր գրաբար նամակ գրել օրուան Պատրիարքին։ Ի՛նչ սրբապղծութիւն էր Մուխսի այն սանձուած համբակ խմբագրին ըրածն, որ կ'պնդէր թէ գրաբարն ունիլ ու հասկնալը բաւ պէտք է համարինք եւ աշխարհաբարը միայն գրենք։

Տարիներ տեւեց այս պայքար, եւ Լրագրական հրապարակի վրայ թերեւս ո՛չ ոք ձեր ամենախոնարհ ծառայէն աւելի թուղթ մրոտեց ի պաշտպանութիւն Աշխարհաբարի։ Անոնք ալ մէկէ աւելի թերթ կ'յեցնէին իրենց Գրաբարի ջատագովականներով։ Այսօր ո՛վ կ'յիշէ այն լեզուաբանաւ Լեզուագտաբաջաքոնները։ Ո՞ւր են, ո՞ւր մնացին «Գրաբա՛ռ գրենք, ա՛ն է մեր բուն մայրենի լեզուն[!]» գոչողները, պառաւցողները։ Փա՛ռք Աստուծոյ, ամէնքն ալ ողջ առողջ են։ Իրենցմէ ոմանք անկէ ի վեր ա՛լ աւելի երեւցան գրական հրապարակին վրայ։ Բայց իբրեւ ի՞նչ, իբրեւ գրաբարեա՞ն, իբրեւ գրաբա՞ր գրողներ։ Ո՛չ, ո՛չ։ Իրենց բոլոր բաւանդակ պայուսակներն չալկած, անցան հակառակ բանակին մէջ, լռիկ մնջիկ։ Ինչ որ կ'պաշտէին, կրակի տուին զայն, այսինքն՝ գրաբարը բոցը գրին։ Ինչ որ կ'արհամարհէին, պաշտեցին զայն ու կ'պաշտեն ցայսօր մոլեգին խանդով եւ ամէն բան զոհելով՝ աշխարհաբարն ու աշխարհաբարեանը։ Ասոնք աշխարհաբարէն զատ ուրիշ գրական լեզու չեն ճանչնար այսօր, եւ ըստ առածին թէ գինիէն դարձած քացախն աւելի թթու կ'ըլլայ, անանկ կատաղի աշխարհաբարեաններ եղան որ գրաբարի հովովներն ալ, խոնարհումներն ալ խմբովին վտարեցին լեզուէն։ Այսօր գրաբար կամ գրաբարակերպ գրելու գաղտն ո՞վ կ'պաշտպանէ հրապարակին վրայ։ Մեծն ու պզտիկը, պահպանողականը թէ լեւոնի ազատամիտը, հայկաբան դասատուն թէ սկսնակ բանասէրն, ամէնքն համոզուած չե՞ն այսօր աշխարհաբա՛ր միայն գրելու։ Այսօր ծիծաղելի պիտի չըլլա՞ր եւնել վէճի տակ ձգել աշխարհաբարը։ Իսկ ոսկեդէն դպրութիւնն ո՞չ ապաքէն լոկ ճաշակի խնդիր մնացած է քանի մը չարաթանօթներու մէջ։

Ահա՛ թէ ի՛նչպէս ժամանակը կը քալմաւրէ բարի, օգտակար, ուղիղ, ճշմարիտ գաղափարը։ Ժամանակը փաստերուն հզօրագոյնն է։ Ժամանակն ա՛յն փաստն է նաեւ որ չի վիրաւորեր, որ յետաշրջում [réaction] յառաջ չի բերեր ընդդիմակաց մտքին մէջ, այլ կ'համոզէ բարեշրջումով, մեղմիւ, անզգալապէս, բայց հիմնապէս, արմատաքի։ Այն ատեն, կամ 18—20 տարի առաջ, կենդանի լեզուին առողջ սերմը ցանելու տկար բայց համառաբիմ գործի մ'ըլլալնիս այսօր սրտագին գոհունակութեան պատճառ մ'է մեզ համար։ Աղով ա՛լ աւելի հաստատուեցանք մեր համոզման մէջ թէ բարի եւ հիմնաւոր գաղափարները վաղ կամ անագան արմատ կ'բռնեն ժողովրդեան մտքին մէջ։ Կարեւորն ա՛յն է որ գաղափարն ըլլայ բարի եւ հիմնաւոր, եւ զայն պաշտպանողը չվհատի վայրկենական հակառակութիւններու եւ նոյն իսկ հակակրութիւններու առջեւ։

** Նմանապէս, երբ կ'ջատագովէինք Երաժշտութեան գերազանց առաւելութիւնն՝ հասարակ դիմակաւոր պարահանդէսի ցոփութիւններուն դէմ։

Դիմակաւոր պարահանդէսներն որք ազգային Ընկերութեանց հովանւոյն ներքեւ կ'տրուէին՝ հայ երիտասարդութիւնն ապականելու առաջին կարգի միջոցներ եղան։ Շատ անմեղ երիտասարդներ աղտոտ ճաշակներ ժառանգեցին՝ ազգովին կազմակերպուած այն տարօրինակ «կրթական» հանդէսներէն։ Շատ պատուաւոր մարդիկ տոմսակներ կ'առնէին բայց պարահանդէս չէին գար։ Անոնց տոմսակը իրենց ծառաներ կուգային՝ ծանօթ միջավայրերէն «տամա»ներ ճարելով. կամ այն ծառաներ նոյն տոմսակներն հազը 1—2 մէճիտի կ'ծախէին ուրիշներու, որք նոյն դասակարգի կիներու հետ ժամադիր էին արդէն «Հայոց Պարահանդէսին»[!!]։ Որովհետեւ մանաւանդ կիները դիմակաւոր էին, կարգադիր Մասնախումբերը պաշտօնապէս բան չէին գիտնար, եւ դիւրաւ կ'քնացնէին իրենց խիղճերը։ Պարահանդէսին առջի մէկ-երկու ժամուն քիչ շատ վայելչութեան ձեւ մը կ'երեւէր, բայց յետոյ, գլխաւոր հրաւիրեալներուն եւ անոնց ընտանիքներուն քաշուելէն ետքը, խայտառակութիւնը մերկապարանոց կ'ելլար։ Վերի սրահին մէջ տաքցած մարդիկը զոյգ զոյգ կ'զովանային ստորերկրեայ առանձին սենեակներուն մէջ, որք վարձու կ'տրուէին կէս կամ մէկ ժամու կազդուրման համար, եւ անոնցմէ առնուած վարձքն ալ ուղղակի կամ անուղղակի կ'սատարէր ընկերակցի սերնդին կրթութեան[!!]։ —Անոնք ամէնքը մեր աչքովը ալ ստուգելով, երանք բողոքեցինք Մուխսի մէջ թէ «Ի՛նչ խայտառակութիւններ են ասոնք որ կ'գործուին յանուն ազգային կրթութեան, եւ ազգային մարմիններու պաշտպանութեան տակ։ Աւելի մաքուր միջոցներ չկա՞ն դրամ հաւաքելու։» —Բանի որ «Պարահանդէսէն ուրիշ միջոց չկայ»՝ կ'առարկէին, «Գո՛նէ, կ'ըսէինք, սա մարդիկն ու կիներն երեսնին բաց գան, տեսնուի, հասկցուի ո՛վ եւ ինչպիսի անձինք ըլլալնին, եւ եղբ նորէն դիմակով պարին։ Կամ, պարահանդէսի տոմսակներն անունի վրայ ըլլան, որո՛ց որ տրուած են. ա. նո՛նք միայն կարենան գալ պարել.»— ինչպէս կ'ընէին Օրթագիւղի մէջ, որոյ տարեկան պարահանդէսն «ընտանեկան» կոչուելու աստիճան պարկեշտ եւ բարեկարգ էր, —Այս ալ չըլլար եղեր։ Եթէ տոմսակներն անունի վրայ ըլլան, «զուարթութիւնը» կ'պակսի եղեր, որով... հասութաբեր չըլլար եղեր։ Եւ մեզ տարիներո՛վ մտիկ ըրին այս «մեղքի»ը։

Հա՛րկ է ըսել թէ բուն «Մուխսի»ն այնքան յարգ չունէր այն ատեն։ Երբ Նուագահանդէս կ'ջատագովէինք, մեզ կ'պատասխանէին թէ «Մերիններն աւելի կ'ախորժին «ինձէ սազ»էն, արեւելեան երաժշտութենէն, քան արեւմտեանէն, հետեւապէս չեն գար եւրոպեան ոճով նուագահանդէսի, որով . . . հասութաբեր չըլլար»։ —Կրակի աւուր փառաւոր եւ պատուաբեր հանդէսը ցրեց բոլոր այս նախապաշարումներ, եւ հաստատեց միանգամ ընդ միշտ թէ որչա՛փ իրաւունք ունէինք երբ այսպիսի երաժշտական հանդէսները կ'ջատագովէինք։

** Եթէ կան գաղափարներ որոց յաջողութիւնը տեսնելով՝ ուրախ ենք զանոնք ժամանակին պաշտպանած ըլլալնուս համար, կան գաղափարներ ալ զորս ժամանակին պաշտպանեցինք, բայց հակառակը տեսանք նոր սերունդին մէջ։ ... Այս անյաջողութեանց համար ալ անկեղծօրէն կ'արտմինք։ Բայց արդեօք անյաջողութիւնը մե՞րն է միայն։ Տրտմութիւնը մե՞ք միայն պէտք է զգանք . . .

ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

Գրել ու խօսիլ կէտ միեւնոյն բանը չըլլան ալ, բայց անտարակոյս միեւնոյն նպատակին կ'ծառայեն, հետեւաբար հարկ է որ միեւնոյն պայմաններն ունենան։ Եթէ ներելի չէ խօսիլ ձանձրացնելու եւ տաղտկացընելու աստիճան, ինչո՞ւ ներելի է գըրել նոյն եղանակաւ։ Եթէ անվայել է մտնել վայր մը որ հասարակաց կը պատկանի, եւ երկննալ պառկիլ հոն հարկադրելով ուրիշներն ոտքի վրայ կենալու, ինչո՞ւ անվայել չէ նոյն բանը գրական աշխարհին մէջ։ Հեռաւոր երկիրներն իրարու մօտեցնելու եւ նիւթական հաղորդակցութիւնները դիւրացնելու միջոցները գործադրուեցան, բայց բարոյական հաղորդակցութիւնները դիւրացնելու համար միակ միջոցը տպագրութեան գիւտն եղաւ։ Տակաւին կ'շարունակէ մտաւորական հաղորդակցութեան հին եղանակը։ Մտաւորական աշխարհին մէջ տակաւին կեցած են նոյն երկայն, անկանոն ու յոգնեցուցիչ ճամբաներն, եւ մարդ պարտաւոր է անցնիլ այդ տաղտկալի ճամբաներէն՝ հասնելու համար մէկու մը մտքին ու գաղափարին։ Նա չի ներեր քեզ որ այդ հաճոյքը վայելես կարճ եւ դիւրին կերպով, պէտք է որ քալես անցնիս իր մտքին բոլոր ամայի ու զարտուղի ճամբաներէն. Նա չի թոյլատրեր քեզ որ իր փոքրագոյն մտածման վերահասու ըլլաս առանց կարդալու իր յառաջաբաններն, աւելորդաբանութիւնները, կրկնաբանութիւններն եւ երրորդաբանութիւնները։ Ի՞նչ համ, ի՞նչ հաճոյք կայ ատոնց մէջ գրողին համար, եւ ի՞նչ օգուտ՝ կարդացողին համար։ Նախ՝ այդ տեսակ գրութիւններէ շատը շատ քիչեր կ'կարդացուին, եւ ապա, երբ այդպիսի գրութեանց պարունակած իմաստն ու գաղափարները չեն համաձայնիր գրութեան մեծութեան եւ ընդարձակութեան՝ զանոնք հեղինակողին մտաւորական կարողութեան վրայ մեծ գաղափար մը չեն տար եւ հետեւաբար եւ ոչ իսկ կ'ծառայեն զանոնք խմբագրողին փառաւորութեան, ենթադրելով թէ այդ ըլլայ այդպիսի գրութեանց նպատակը։ Ամէն տեսակէտով անօգուտ են։ Անշուշտ այնպիսի գրութեանց վրայ է խօսքս, որոց ընդարձակութիւնը կարելի է չափազանց կրճատել, առանց երբեք վնասած ըլլալու անոնց պարունակած իմաստին ու գաղափարին։ Կան գրութիւններ, որոց մէջէն բառ մը վերցնելով իմաստը կ'վերնայ կամ կը փոխուի, որոց իւրաքանչիւր բառն իր անհրաժեշտ պէտքն ու տեղն ունի, եւ որոց հոգին զանոնք կրող մարմնէն մեծ է ու վսեմ. այդ տեսակ գրութիւնները բացառութիւն են եւ շատ հազուագիւտ։ Մեծաւ մասամբ երեւցած գրութիւնները խոշոր մարմիններ են պզտիկ հոգիներով եւ մերթ եւս առանց հոգւոյ։ Գրական շատախօսութիւնները կրնային ներելի ըլլալ նախնի դարերու մէջ, ադիտութեան մէջ, բայց ժամանակին այս սուղ ատենը, ուր խորհուրդք եւ մտածմունք յատուկ չեն քանի մը մտքերու, ինչպէս նախնի կամ հին դարուց մէջ, բոլորովին աւելորդ են եւ աւելի վնասակար քան օգտակար։

Ս. Մ.

Բաքէ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏԻՍ ԹԱՒԱԼՈՒՄԻՆ ՅԱՄՐԱՆԱԼԸ.—Նշանաւոր փիլիսոփաներէն մին, Լորտ Կըլվ, ըրած քննութիւններէն ապացուցած է թէ, երկրագունդիս թաւալումն հարիւր տարուան մէջ քանի երկվայրկեան կ'յամրանայ, որուն պատճառն է եղեր, անհաւասարութեան մէջէն մեր մթնոլորտին մէջ ինկած աստղներուն եւ ուրիշ մարմիններուն, երկրիս քարշողական զօրութեամբ իր վրայ իյնալն, որք երկրագունդիս ծաւալը կ'մեծցնեն կամ ծանրութիւնը կ'աւելցնեն, որով իր թաւալումն կամացնալուն պատճառ կ'ըլլան. բայց եւ այնպէս հիւսիսային բեւեռներուն սառերուն հալելն, այս յամրանալուն արգելք եղած են եղեր։ Ամերիկեան թերթ մը կ'ըսէ թէ «Մեր երկրագունդը՝ թերեւս օրն 100 տակառաչափ կ'ծանրանայ, մէտէօրաներէ եւ աստուպներէ ընդունած նիւթերուն պատճառաւ, եւ եթէ այդ նիւթերուն տեւական ծանրութիւնը ջուրին երկպատիկն ենթադրենք, 1,000 միլիոն տարի պէտք է որ երկրիս ամբողջ մակերեսին վրայ մէկ մատնաչափ թանձրութեամբ խաւ մը հաւաքուի։»

** ՄԻՔՐՈԲՆԵՐՆ ԻԲՐԵՒ ՍՆՈՒՆԴ.—Անգլիոյ միքրոպաբաններէն ոմանց քննութեան արդիւնքէն հասկցուած է թէ, իւրաքանչիւր ժամու մէջ մարդու քիթէն ու ականջներէն իբր 15.000 միքրոպ ներս մտնելով կ'երթայ կ'փակչին։ Երբ մարդ առողջ է, այդ մանրէները կ'ուտէ, կ'մարսէ եւ մանաւանդ անով կ'սնանի. բայց երբ առողջ չէ, հիւանդութիւններ կ'պատճառէ մանրէին տեսակին եւ իր ընդդիմադրութեան համեմատ։ Ուրեմն մարմինն առողջ պահելու համար չափաւորութիւն ունենալու է։

** ԴՐԱՄՆԵՐԸ ԿԸ ՆԵՆԳԵՆ ՄԱՆՐԷՆԵՐՆ.—Փորձով հաստատուած է թէ արծաթ կամ պղինձ դրամներու վրայ մանրէները չեն կրնար ապրիլ։ Իմաստուն Պետտէրի մանրէն դրամի մը վրայ դրուելով, յետոյ երբ 37 աստիճան ջերմութիւն ունեցող սենեակ մը տարուեցաւ, անմիջապէս բնաջինջ եղաւ։

** ՕՁԻՆ ԻՒՂՆ ԻԲՐԵՒ ԴԵՂ.—Միացեալ Նահանգաց Գոննէքթիքէթ նահանգին մէջ զանգակաւոր օձերն որսալով, ատոնց հաւկիթներէն տեսակ մը իւղ կ'հանեն, որ կ'ըսուի թէ յօդացաւներու դեղ մ'է, որուն մէկ օքը 25—30 տոլար կ'արժէ[*]։ Որսորդք սրածայր նիգակներով կենդանին կը գրգռեն յարձակման, ան ատեն նիզակով գլխէն կ'զարնեն եւ փոքր բանակի թիթները կ'առնեն, յետոյ եռացեալ ջուրի մէջ բուսական խոշորով, ջուրին երեսն ելած հիւթը կ'առնեն, թորիչի միջոցաւ թորելով շիշերու մէջ կ'դնեն, որ վոզելինի գոյն ունենալով, երբ այս իւղէն մարմնոյդ քսես՝ սառուցապէս կ'այրէ։ Օձի իւղն այժմ այնչափ յարգ գտած է որ յիշեալ նահանգի զանգակաւոր օձերուն նուազելուն համար, որսորդներն ուրիշ նահանգներու մէջ ալ կ'փնտռեն, եւ Ամերիկացիք հիմա աս օձերը բազմացնելու միջոցներուն վրայ կ'մտածեն։

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԷՐ

ՃԱՆԱՃԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՃՈՎ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ. — Լոնտոնի լրագրերէն մին կ'պատմէ թէ Անգլիոյ մէջ ամէնէն առաջ Մր. Ճօրճ Կրոս արեւելեան ոճով բաղնիք մը շինած է իր տան մէջ մարմարեայ քարերով, եւ ատկէ վերջը ուրիշներ ալ նոյն ձեւով թէ՛ անհատական թէ՛ հանրային բաղնիքներ շինած են։ Արեւելեան ոճով շինուած բաղնիքներ կ'ընդհանրանան Եւրոպիոյ շատ մասերուն, ինչպէս նաեւ Բարիզի մէջ, ուր կ'գտնուին այս օրինակ բաղնիքներ։

ՇՈՒՆԵՐՈՒ ՉԱՐԴԱՍԻԱՃ.—Անգլիոյ մէջ շուներն հազուեցնելու եւ զարգացնելու համար վերջին աստիճան կարեւորութիւն տալ սկսուած է, վասն զի այս վերջին քանի մը տարիներու մէջ գերմանի 4—5 վաճառատուներ բացուած են, որոց մէջ մի միայն շուներու յատուկ պատրաստ զգեստներ կ'ծախուին կամ նոր ապսպրանքներ կ'կարուին։ Կան շուներու յատուկ բժիշկներ նաեւ գերեզմանատուներ։ —Եւ քանի որ շուներու գերեզմանատուն կայ, հարկաւ մեռելաթաղ կան, չենք գիտեր սակայն թէ եկեղ. պաշտօնեաներ ալ ունի՞ն։ —Անգլ. թերթեր կը պատմեն թէ վերջերս, շուներու յատուկ զարդարանաց [Boutique]ներուն սրահներն ալ բացուեր են, ուր՝ փափաքողք իրենց շուները տանելով լուալ տալով, անոնց սանտրերն իրենց ուզած ձեւով յարդարել եւ զարդարել կուտան։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ԴԱՏ ՄԸ.—Աւրոզ Նիւ Եորքի եւ Թերեւս Միաց. Նահանգաց ժողովուրդն հետաքրքրաշարժ դատի մը արդիւնքին կ'սպասէ լսել։ Գնդապետ Ասթոր ո՛չ միայն Ամերիկայի մէջ մեծ հարստութեան տէր, այլ նաեւ միլիոնատէր մ'է, — եւ արդէն միլիոնները չե՞ն որ մարդու հարստութը աւելցնելու միջոց կ'ըլլան —։ Բանի մը դար առաջ ամերիկեան ծովերու մէջ Գայլիտ անուն ծովահէն մը կար, որուն չարութիւններն եւ տուած նեղութիւններն, ինչպէս նաեւ մեծաքանակ հարստութիւնն շատ հռչակուած էին։ Այս ծովահէն ունեցած հարստութեան մեծ մասն, անբնակ կղզիի մը մէջ, աննշմարելի եւ անծանօթ վայր մը կ'թաղէ։ Գնդապետ Ասթորի նախնիքներէն մին, ո՛ եւ է կերպով յիշեալ ծովահէնին վերաբերեալ թուղթ մը կ'գտնէ, եւ այս թուղթին միջոցաւ, պահուած գանձին տեղը կ'իմանայ։ Շատ մը խուզարկութիւններէ վերջ, գանձը կ'գտնէ, եւ իր այս գիւտը կ'հաշուէ։ Ասթորի ընտանեաց հարստութիւնն այս կերպով եղած է։ Սակայն կղզին տէր մ'ունի եղեր եւ սոսր սերունդէն մին, հիմա Ասթորի ձեռք գտնուած հարստութիւնն իրեն վերաբերելը պնդելով կ'պահանջէ, եւ Ասթոր ալ բնականաբար խուսել կ'մերժէ։ Դատախազն հիմա արդարութեան ատենին բողոքելով՝ միանգամայն այդ հարստութեան գտնուած ժամանակէն ի վեր բանած տոկոսներն ալ մէկտեղ կ'պահանջէ։

ԲԱՐԵԿԱՄ ԱՆԱՍՆՈՑ.—Նորել լրագիր մ'է նաեւ այս՝ որոյ հիմնադրուհին է միանգամայն Փրանսացի օրիորդ մը. եւ որոյ մէջ գոնէ անշուշտ չպիտի խօսուի անասնելի եղած Տրէյֆիւսեան անիծապարտ խնդրոյ մը վրայ։ Իր նպատակն է յանձնարարել, պաշտպանել, պահպանել անասունները մարդոց ամէն չարաճճիութեանց դէմ։

Փրանսական խումբ մ'անուանի գրիչներ այս նոր ձեռնարկութեան պաշտպանութիւն եւ գործնական աջակցութիւններ մատուցանելու խոստացեր են։ Այս մեծանուն հեղինակներէ Փրանսուա Գոբէ իր աջակցութիւնը խոստանալով հանդերձ, կ'աղաչէ օրիորդ հիմնադրին որ իր թերթին մէջ որչափ կարելի է լաւ վարուի, լաւ խօսի անանց նկատմամբ, որ սիրուն ու հանդարտ ընկերներն են կ'ըսէ, առանձնակեաց աշխատողներու։ Իրաւունք կուտայ կենդանիներու պաշտպան կանգնելու, բայց որում զանոնք պաշտպանել մարդս պաշտպանել ըսել է. եւ զի անասուններու մէջ՝ իմացականութեամբ, դիւրազգածութեամբ մանաւանդ վշտակրութեամբ աղօտ մարդկութիւն մը կ'ապրի։ Մարդիկը կենդանեաց հանդէպ բարի ընել, շատ աւելի օգնելու եւ գէպքերու մէջ զանոնք մարդոց նկատմամբ բարի ըլլալու տրամադիր ընել է, եւ կ'յաւակնիմ համարձակ ըսել որ մարդոց ոմանցմէ աւելի ուշիմ եւ սիրելի են անոնք։

Սէրը գթութեան մայրն է. մարդս կ'սիրէ կենդանիներն որ օգտակար են իրեն, եւ ուղղակի իրեն մատուցած ծառայութեանց համեմատութեամբ կը գորովի անոնց. կինը զանոնք կ'սիրէ իրենց համար միայն։ Շուներու եւ կատուներու հիւանդանոցները կիներու գիւտն են։ Եւ եթէ կիներն օրէնսդիր ըլլային, օրէնք քուէարկէին, մի թէ կենդանեաց հոգածութիւնը մարդո՞ց պիտի թողէին։ Անասուններն յաճախ գթոյ եւ սիրոյ եւ մխիթարութեան բարի ծառայութիւնը կը մատուցանեն կին սրտերին, որոյ շատ անգամ վէրքերը պատուած եւ սրտերնուն ու աչքերնուն արտասուքը ցամքեցուցած սրբած են։ Վերջապէս անասունները պահելու պաշտպանելու համար յատկապէս լրագիր մը հիմնելը՝ սիրոյ եւ գթութեան առաքելութիւն մ'է, եւ շատ մը նիգակակցութիւններէ աւելի օգտակար ծառայութիւն մ'է։ Երանի՜ թէ սակայն իգական սեռի սիրուն ամբողջապէս ի նըպաստ անասնոց չգրաւէր։ Թչուառ մարդիկ կան որ երբեմն անասուններէ աւելի խանդաղատելի են. եւ կիներու մէջ ալ կան այնպիսիներ որ սիրոյ մը փնտռած թաւշեայ թաթիկին վրայ գութ եւ կարեկցութիւն ցոյց տուած ատեն, մարդկային սրտի մը երաշխէպներովը կ'զուարճանան։

ԹԶՈՒԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ.—Աֆրիկէի հասարակածին գիծ շատ ծանօթ եղող այս երկրին մէջ՝ որ Պելճիգայի պզտեցութեան ներքեւ է, Նգոոնիբը-անտառ ըսուած 1000 մէթրօ քառակուսի անտառ մը կայ, որոյ բնակիչներն ու հասարակ գաճաճներ են։ Եւրոպացիներէ միայն անգլիացի համբաւաւոր Սթէնլի ճամբորդն էր որ այս երկրին հիւսիսային մասին այց մ'ըրած էր ցարդ, մինչեւ անցեալ Հոկտեմբերի մէջ ուրիշ անգլիացի երկրախոյզ մը Մր. Ալպէրթ Լոյտ՝ գաճաճներու այդ բնավայրը կարի շահաւէտ ճամբորդութիւն մ'ըրեր եւ յետագայ տեղեկութիւններն հրատարակեր է Սիւանթիֆիք Ռըվիւ թերթին մէջ։ Գրեթէ անհել եղող այս անտառի մէջ՝ ուր նոյն իսկ կէսօր ատեն կարդալ կարենալու չափ լոյս չըլլար, անցեալ Հոկտ. 1էն մանելով, երեք շաբաթի չափ կեցեր է այդ հաչակաւոր թզուկներուն հետ ապրելով՝ զորս մօտէն առաջին տեսնողն ինք է եղեր։ Ըսեր են թէ իրենցմէ ոմանք հինգ օր շարունակ Մր. Լոյտի կարաւանին հետեւեր են առանց երեւալու, ծառերու ետեւէ լրտեսելով եւ առանց փոքր կասկած մ'առթելու։ Շատ վախցած կ'երեւին, կ'ըսէ, եւ ինձ հետ խօսած ատեն երեսնին ծածկած էին իսկզբան։ Թզուկներուն սոյն ցեղ բուսական զարգացեալ կ'թուի, եւ կանայք՝ մարդոցմէ աւելի վախոտ ու տկար են եղեր, բայց եւ այնպէս լաւագոյն հանգամանօք օժտեալ, այնպէս որ զարմացեր է անոնց այժին։ Այրերէ շատերն երկայն մօրուք մը կ'կրեն եղեր մինչեւ ստամոքսնին՝ բան մը որ այլանդակ երեւոյթ մը կուտայ եղեր անոնց։ Աչքերնին կապիկներու աչքերուն նման շարունակ շարժման մէջ։ Լոյտ արտօնութիւն եւ հրաման խնդրեր է այդ գաճաճ ժողովրդի գլխաւորներէն որ անտառին թզուկներէ մի քանիին լուսանկարն առնէ եւ չափէ, եւ թոյլատրուեր է։ Մէկ մէթրօ քան աւելի մէ երկայն մարդ չկայ մէջերնին, եւ առ հասարակ զինեալ են եղեր աղեղով եւ թունաւոր նետերով։ Բնակարանին վերջին ծայր ցած եւ նախնական վիճակի մէջ խեղճ ու կրակ խըրճիթներէ կ'բաղկանայ, եւ կ'թուի թէ պատերազմասէր չեն եւ բնաւ չեն ելեր իրենց անտառէն։ Իրօք Հերոդոտոսի պատմած թզուկներն են ասոնք, կ'ըսէ Լոյտ, որոյ գոյութիւնը մինչեւ այսօր անհաւատալի եւ ծաղրելի մը առասպելախառն ու մտացածին բանէ կ'համարուէր։ Այսու ալ կ'հաստատուի թէ «Արեւի տակ նոր բան մը չկայ»։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԹԱՏՐՈՆԸ ԳԱՒԱՌԻ ՄԷՋ

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 18 Փետր.

Ինդասոս ազգ. վարժարաններու կազմակերպուած թատերական ներկայացումներու առաջինը տեղի ունեցաւ ամսոյս 16ին քաղաքիս յունական թատրոնին մէջ։ Մի քանի անփորձ երիտասարդներ էին որք տարւոյս սկիզբը մտադրեցին դիլետանտական խումբ մը կազմել, եւ այնչափ եռանդով ու խանդով փարեցան գործին որ իրենց առջեւ ելած ամէն խոչընդոտ, որ ուրիշներու թերեւս յուսահատութեան պատճառ էին, սակայն թատրոնի այս սիրահարներուն աւելի մղում տուին իրենց մտադրութիւնն յաջողցնելու. ինչ որ վերջապէս կատարուեցաւ։ Առաջին ներկայացուած խաղն էր իտալական կեանքէ քաղուած Սոֆոլոս Կամ-ին Ժ...ն-...ը՝ երգախառն տրամ 3 արարուածով։ Ներկայացման նիւթական եւ բարոյական յաջողութիւնը շատ փայլուն եւ ակնկալածէն եղաւ։ Դերասաններու մէջ մանաւորապէս նշանակելի էր երիտասարդ մը՝ Պ. Ս. Տիրատուրեան, որ իր բնական ներկայացմամբ անվերջ խնդուքներ ու ծափահարութիւններ խլեց ժողովուրդէն։ Այս խաղ, որմէ յետոյ գաւառական կեանքէ առնուած զաւեշտ մը եւ դաշնակի ու ջութակներու ընկերակցութեամբ քաղցրալուր երաժշտութիւն մը՝ հաճելի ժամանց մը պատճառեցին ներկաներուն, որք գեղեցիկ տպաւորութեան մը տակ մեկնեցան թատրոնէն։ Երկրորդ ներկայացումը որ տեղի պիտի ունենայ մի քանի օրէն, կ'խոստանայ աւելի փառաւոր ըլլալ։ Կ'լսենք թէ քաղաքիս կուսակալն եւ հիւպատոսական մարմինն ամբողջութեամբ փափաք յայտնած են նոյն օրը ներկայ ըլլալու։ Այս առթիւ կրնելի չէ երախտագիտութեամբ չյիշել քաղաքիս յունական թատրոնին տէրն, որ առաջին դիմումէն իսկ հաճեցաւ Առաջնորդարանի տրամադրութեան տակ դնել իր նորաշէն հոյակապ թատրոնը։ Նոյնպէս երախտագիտական պարտք մ'է յիշել սոյն ներկայացման յաջողութեան մէջ ամենամեծ բաժինն ունեցողը, Պ. Կ. Հէքիմեանն, թատրոնին ծայրայեղ սիրահար անձ մը, որ դերասանական խմբին կազմակերպիչն ու վարիչն եղաւ կատարեալ յաջողութեամբ։

ԴԻՏՈՂ ՄԸ

[*]—Այսինքն՝ տրամը 14էն 17 ֆր.։

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Քաղաքական խնդիրներուն մէջ առաջին տեղը կը բանէ դարձեալ Չինաստանի խնդիրը։ Զանազան պահանջումներու կարգին վրայ աւելցաւ նաեւ իտալական կառավարութեան պահանջումը։ Իտալիա Չինաստանէ կ'պահանջէ Սանմունի ծովախորշն եւ ապրեցութեան շրջանակ մը յարակից ծովեզերքին վրայ։ Սանմուն կ'գտնուի Եանկ Չէի Հովտին Չէ-Քեանկ գաւառին մէջ, զոր Չինական կառավարութիւնը խոստացած էր Անգլիոյ՝ օտարին վարձու չտալ ընաւ։ Բայց Անգլիա հաւանութիւն տուած է Իտալիոյ, եւ հիմակ աւելի չինական կառավարութիւնը դժուարահաճ կը գտնուի. սակայն անշուշտ վերջ ի վերջոյ տեղի պիտի տայ։ Սանմունի նաւահանգիստը շատ լաւ կ'նկարագրուի, հիւսիսային եւ արեւմտեան հովերէն լաւ պաշտպանուած, նաեւ մասամբ արեւելեան հովերէն, եւ ջուրն ալ բաւական խորունկ է։ Չինացւոց վրայ շատ գէշ տպաւորութիւն ըրաւ այս պահանջումն ա'յս պահուս երբ Մայր Կայսրուհին եւ իր հետեւողք տարբեր, այսինքն պահպանողական քաղաքականութիւն մը բռնած են։ Բեքինէ կը հեռագրեն անգլ. թերթերու թէ Իտալիոյ այս պահանջումը պիտի ցոյց տայ յետադէմ Չինացւոց թէ ի՛նչ կ'պարծենան Չինաստանի զօրութեան վրայ, երբ Միացեալ Արեւելքի մէջ թաղդատարար ամէնէն տկար պետութիւնն այսօր պահանջումներ կ'ընէ նաւահանգիստ մը ձեռք ձգելու համար։

—Երբ Չինաստան եւ Իտալիա ուղղակի վէճի բռնուած են այս պահանջման վրայ, անդին Ռուսիա իր կողմէ կ'բողոքէ Զունկ-լի-Եամէնի այն վերջին կարգադրութեան դէմ, որուն համեմատ Հոնկ-Քոնկ եւ Շանկայի Դրամատունը Լոնտոնի մէջ փոխառութիւն մը պիտի կնքէ ի հաշիւ չինական երկաթուղիներուն, որոց վարիչը պիտի ըլլայ Անգլիացի մը, եւ որոց հասոյթն ալ պիտի յատկանայ այդ փոխառութեան վճարման։ Հիմա Ռուսիա կ'բողոքէ թէ այդպիսի կարգադրութիւն մը բոլորովին հակառակ է անցած Ցուլիսին չինական կառավարութեան կողմէ ռուսական կառավարութեան տրուած խոստումներուն։ Դեռ յայտնի չէ թէ ռուս դեսպանին բողոքագիրին ի՞նչ արդիւնք պիտի ունենայ, քանի որ արդէն նոյն դրամատան միջոցաւ փոխառութիւնը կնքուելու վրայ է ի Լոնտոն, եւ նոյն իսկ որոշուած է որ այդ փոխառութեան հետեւանքով հրապարակ ելած չէքերուն վրայ ստորագրէ նաեւ անգլիացի հաշուակալը։

—Գալով Գերմանիոյ, օրուան խնդիրն է հոն չինական խնդիրներուն նոր վիճակը։ Փիլիպպեանց ջուրերէն վերջապէս հեռացաւ Տիրպիտս ծովակալ իր նաւերով, որք չինական ջուրերը կ'երթան նոր պատահականութեանց համար կազմ եւ պատրաստ ըլլալու։ Եակոսար Թնդանօթանաւն, որ գետերու եւ ծանծաղ ծովեզերքներու յատկացուած տափակ յատակով նաւ մ'է, հարիւր քսան նաւաստիներով պատրաստ է, ի հարկին չինական ջուրերուն մէջ գործածուելու համար։

—Հրէայք ի Չինաստան.— Ամէն կարգադրութեանց ծայրն անշուշտ քիչ մը հրեաներուն դպչիլու է։ Լոնտոնի հրէական թերթ մը կ'յայտարարէ թէ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն՝ հրէից արգիլուած է Բորդ Արթուր եւ Դալիէնուան բնակութիւն հաստատել։

Այս է ահա Չինաստանի ներկայ վիճակ։

ԵՂԵԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսուա Քոբէ Կոլուայի մէջ գրելով դիտել կուտայ որ, եթէ կառավարութիւնը դաւադրութիւն կ'փնտռէ, «Ֆրանսական Հայրենիք» Դաշնակցութեան պարկեշտ մարդոց մէջ չի կրնար գտնել զայն։ Կառավարութիւնը, կ'ըսէ Քոբէ, թող ուրիշ տեղ նայի. աղէկ գիտէ թէ ո՛ր կողմը։

—Լիպէռդէ կ'ըսէ թէ Տէրուլէտ-Ապէռ գործին մէջ հարցաքննուած բոլոր սպաները վկայութիւն տուեր են թէ իրենք չլսեցին Էլիզէ երթալու մասին Տէրուլէտի աղաղակները։ Բայց Տէրուլէտ եւ Ապէռ կ'պնդեն թէ իրենք այդպէս պոռացին, որպէս զի բարձրագոյն դատարանի մը առջեւ հանուին։

ՕՐ. ԼԻՒՍԻ ՖՕՐ, հանգուցեալ նախագահին այրիկը, գիտաւորութիւն յայտներ է կրօնաւորուհի ըլլալու։

ԱՆՏՐԷ Ի՞ՆՉ ԵՂԱԾ Է.— Շատ նշանաւոր երկրախոյզեր, ինչպէս նաեւ Տր. Նանսէն չեն հաւատար Անտրէի եւ իր ընկերներուն մահուան լուրին։ Հանրածանօթ արուեստագէտ մը Հանս Շատտ, որ Լոնտոն կ'բնակի, վերջերս Սդոքհոլմ գնաց Օսքար թագաւորին կենդանագիրը նկարելու համար։ Այս առթիւ այցելեց Բրօֆ. Նորտէնշելտի, եւ ճաշարանին մէջ տեսաւ Անտրէի օգապարիկով բարձրացման մէկ լուսանկարն, եւ քովն ալ պարապ միջոց մը։ Շուէտացի երկրախոյզն այդ պարապ միջոցը մատնանիշ ընելով ըսաւ Հանս Շատտի.— «Հո՛դ ալ Անտրէի ցամաք իջնելուն մէկ լուսանկարը պիտի կախուի, որովհետեւ հաստատապէս համոզուած եմ թէ Անտրէ եւս պիտի դառնայ։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Պերլինէ կ'հեռագրուի թէ բոլոր գաղթային խնդիրներու վրայ անգլօ-ֆրանսական համաձայնութիւն մը կնքուած ըլլալու զրոյցներ կան Գերմանիոյ մայրաքաղաքին մէջ։ Կ'ըսուի թէ Ֆրանսա Նեգրոսի եւ յարակից երկիրներուն վրայ ամէն պահանջումներ մէկդի թողած է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ.— Նիւ Եորքի Դրիպիւն թերթն յօդուած մը հրատարակելով, կ'ընդունի Գերմանիոյ տուած հաւաստիքը թէ «կռիւ չէ ուզեր» Փիլիպպեանց մէջ։ Ամերիկեան թերթը կ'ըսէ թէ Գերմանիոյ վերջին ընթացք ապլութիւն պիտի պատճառէ ամէն անոնց որք յանիրաւի կ'կարծէին թէ Գերմանիա թշնամաբար կ'վարուի Միացեալ Նահանգաց դէմ։ Երկու պետութեանց միջեւ կարծեցեալ թշնամութեան պատճառն էր Գերմանիոյ չափազանց նախանձայուզութիւնն, որ սակայն Ամերիկայի հանդէպ թշնամութիւն մեկնուելէ շատ հեռի էր։ Ամերիկացիք ալ, կ'ըսէ Դրիպիւն, երբեմն այդպիսի սխալներ—պաշտօնական նախանձայուզութիւն, այսինքն քիթն ամէն բանի մէջ ցուցնել— գործած են, բայց հիմակ ետ քաշուած են։— Դրիպիւնի այս քաղաքավար խօսքերէն ետք Գերմանք անշուշտ շատ պիտի չզայրանան, տեսնելով Նիւ-Եորքի մէջ հրատարակուած քարտէս մը, որ ցոյց կուտայ ամերիկեան խոշոր մարտանաւին՝ Օրէկոնի շոգեպինդ Մանիլա հասնիլն, եւ գերման ծովակալին հալածեալ փախուստն իր նաւերով այդ նաւահանգստէն։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ Ծերակոյտի նստին մէջ Երէցն հանգուցեալ Լորտ Հէրշէլի գովեստը կարդալով, ըսաւ.— «Լորտն Ամերիկա եկաւ խաղաղարարի օրհնեալ պաշտօնով։ Օգնեց աւելի ամրացնելու մայր երկրին եւ իր զաւկը միջեւ ազգականութեան, բարւոք յարաբերութեանց եւ համակրութեան կապերը։» Եւ յետոյ խօսքն առ Աստուած ուղղելով, ըսաւ.—«Ո՛վ Տէր, թո՛ղ երկնային օրհնութիւնդ ընդունին այն մեծ եւ բարի մարդիկ որք աշխատեցան եւ տակաւին կ'աշխատին երկու ազգաց միջեւ բարւոք յարաբերութեան մը համար»։ Ծերակոյտն որոշեց որ այս աղօթք տպագրուի ժողովոյ արձանագրութեան մէջ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Ի Նիւ-Եորք բնակող կալէջցիներուն Ս. Դաւթի Ընկերութիւնն իր տարեկան խնճոյքը տուաւ անցեալ Դշ. օր։ Երբ ընկերութեան նախագահը բաժակ կ'առաջարկէր Անգլիոյ բարօրութեան համար, ներկաներէն իրլանտացի դատաւոր Ռանհօֆ Լին եւ իր կին հակառակ միւս սեղանակիցներուն, ոտք չելան իրենց նստած տեղէն։ Երբ կը հրաւիրէին զիրենք ոտք ելնելու, դատաւոր Լին բարձրաձայն սա՛ յայտարարութիւնն ըրաւ.— «Ինչո՞ւ բաժակ պարպեմ երկրի մը բարօրութեան համար որ հայրենակիցներուս (Իրլանտացիներուն) հողերը գրաւեց եւ սովամահ ըրաւ զանոնք։» Սեղանակիցներէն մին կատակ ընելով դատաւորին առջեւ դրաւ անգլիական դրօշ մը, բայց Լին եւ իր կին զայրոյթով դուրս ելան խնճոյքին սրահէն։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Կառավարութիւնն արտօնեց նեղ ճամբով երկաթուղւոյ չորս նոր գիծերու շինութիւնը Տէլդայի մէջ։ Նաեւ արտօնեց անգլիերէն լեզուի գործածութիւնը ֆրանսերէնի հետ մէկտեղ իրաւագիտութեան կաճառին մէջ։

—Ցաղթուած Խմիրին դէմ պատերազմական գործողութիւնք Նեղոսի ջուրերուն բարձրացումէն առաջ պիտի չսկսին։ Լորտ Քիչնէր իր մեթոտին հաւատարիմ մնալով, ամէն բան պիտի ընէ Նեղոսի վրայ եւ Նեղոսի երկայնքէն։ Արդ, մինչեւ որ երկաթուղին ամբողջանայ, փոխադրութիւնք եւ օգնական զինուորներու առաքումն ջուրերու բարձրացումէն կախեալ ունին։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Եւմտացոյցի յանձնաժողովը կ'շարունակէ իր վիճաբանութիւն արտաքին գործոց պիւտճէին վրայ։ Արեւելեան Ափրիկէի գաղթականութեան համար խնդրուած երկու միլիոն մարքէն 250,000 զեղչեց։

ԿԱԹՈԼԻԿՈՒԹԻՒՆՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Վիւրցպուրկի Համալսարանին աստուածաբանութեան ուսուցիչ կաթոլիկ Շէլի մէկ երկասիրութիւնը Վատիկանի կողմէ արգիլուած գրքերու ցանկին մէջ դրուեցաւ, Շէլի պարզած զանազան նոր կարծիքներուն պատճառաւ։ Այս արգելք մեծ յուզում առաջ բերաւ ո՛չ միայն Վիւրցպուրկի համալսարանին, այլ գրեթէ բովանդակ Գերմանիոյ կաթոլիկ աշխարհին մէջ, եւ այդ երկրին բողոքական մամուլը գործն ա՛յնպէս կ'ներկայացնէ որ կարծես Վիւրցպուրկ այս գործու Վիրդէմպէրկն (ուրկէց Լութէր սկսաւ իր նորութիւնները) պիտի ըլլայ։ Համալսարանին ուսանողք եւ ուսուցիչք Շէլի կողմը բռնած են։ Համակիր ցոյցեր ըրին՝ զինքը քաջալերելու համար։ Շէլ ցաւ յայտնեց որ զինքը կը դատապարտէ Վատիկան առանց հասկնալու իր միտքը՝ Երբ կ'խօսէր, արցունքի խոշոր կաթիլներ կ'հոսէին այտերէն վար։ Շէլ աւելցուց թէ իբրեւ մարդ, իբրեւ քահանայ եւ իբրեւ գիտնական, միշտ ճշմարտութիւնը փնտռած է. ուստի իր կարծիքները պիտի չհերքէ. եւ թէ իր հնազանդութիւն վստահութիւն կ'ըլլայ։ Հակառակ բողոքական թերթերու այս տեղեկութեանց, կաթոլիկ թերթ մը Վուրցպուրկէ հեռագիր մը հրատարակելով, կ'ծանուցանէ թէ Շէլ արդէն իսկ հնազանդութիւն յայտնած է իր կարծիքներն ետ առնելու եւ համաձայնեցնելու զայնս Վատիկանի գրաքննութեան պահանջումներուն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Երեսփ. ժողովոյ մէջ արտաքին գործոց խորհրդական Պրոտրիք Սըր Աշմէտ Պարդլէթի հարցման պատասխանելով, ըսաւ թէ չինական կառավարութիւնը պատասխանատու է Հոնկ-Քոնկ եւ Շանկայ Դրամատան հետ իր դաշինքը գործադրելու (հակառակ Ռուսիոյ բողոքին)։— Պալֆուր յայտարարեց թէ հանգուցեալ Խմիրին գերեզմանին պղծութեան պարագաներուն Լորտ Քրոմըրէ տեղեկագիր կ'սպասէ։

—Թէ՛ Լորտերու եւ թէ Երեսփ. ժողովներուն մէջ յարգանքի ցոյց եղաւ ի յիշատակ հանգուցեալ Լորտ Հէրշէլի։

—Տէյլ Մէյլ կ'ըսէ թէ Պահր էլ Ղազէլի խնդիրն ի մօտոյ պիտի կարգադրուի։ Ֆրանսա հոն ո եւ է իրաւունք պիտի չունենայ, եւ Անգլիա Մատակասքարի մէջ իր ունեցած առանձնաշնորհումները Ֆրանսայի պիտի թողու։ Այս կերպով երկու երկիրներուն մեծ դժուարութիւնք հարթուած պիտի ըլլան։

—Երեսփ. ժողովոյ ազատական երեսփոխաններու նորընտիր պետ Սըր Հէնրի Քամպել Պաններման, պատերազմական ելմտացոյցի վիճաբանութեան միջոցին, քննադատեց նոր սպառազինութեանց պատճառած ծախքի յաւելումները։ Կայսրութիւնը միշտ մեծցնելն, ըսաւ, զայն կործանել ուզել է։ Պալֆուր պատասխանեց թէ, քանի որ Անգլիա նոր երկիրներու պատասխանատուութիւնն յանձն կ'առնէ, պէտք է զանոնք պաշտպանելու համար միջոցներն ունենալ։ Բայց, ըսաւ, սպառազինութեանց եւ հետեւաբար ծախքերու յաւելումն ո՛չ այնքան անհրաժեշտ եղած է երկրային ծաւալման, այլ միջակից պետութեանց սպառազինութեանց եւ քաղաքականութեան պատճառաւ։

—Լոնտոնի ամերիկեան նորընտիր դեսպան Չօէյդ Սաութէմբթընի մէջ խանդավառ կերպով ընդունուեցաւ. ճառ մը խօսելով, ըսաւ թէ Միացեալ Նահանգներն հիմնող անգլիացի գաղթականք 1620ին Սաութէմբթընէ ճամբայ ելան։

ՌՈՒՍ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.— Այս ծրագրի վրայ պատրաստուած տեղեկագրի մասին ռուսական Նոռ. Թերթն հետեւեալը կ'ըսէ.— «Նոր գիծը պիտի սկսի Թիֆլիզ-Կարս երկաթուղւոյն կայարաններէն մէկէն — Ալեքսանդրապոլի կայարանն առաջարկուած է։ Երբ քանի տարի առաջ առաջին անգամ ռուսական երկաթուղւոյ մը գաղափարը մէջտեղ նետուեցաւ, երեք զատ ճամբաներ առաջարկուեցան, առաջինը Թիֆլիզէ ի Դավրէժ եւ ի Պարսից ծոց, Ճուլֆայի ճամբով. երկրորդն Էնզէլի գծին ուղղութեամբ, դարձեալ Պարսից ծոցին վրայ. վերջապէս երրորդն, որ եւ է կէտէ մը սկսիլ եւ յանգիլ մինչեւ հնդկական սահմանագլուխը։ 1880ին ռուս ձեռնարկուներն խմբակ մը որոշած էր այդ գծի շինութիւնն ստանձնել։ Բայց իրենց դիմումներ չյաջողեցան։ Ցետոյ երբ Թիֆլիզէ ի Կարս գիծը շինուեցաւ, Ճուլֆայի գծին գաղափարն երեւան եկաւ։ Ալեքսանդրապոլէ մինչեւ Ուչուրանլու եւ քիչ մ'ալ հեռուն, 30 վերստ, մարդկային կեանքի հետք չկայ, որովհետեւ լեռնոտ երկիրը զուրկ է բոլորովին ջուրէ։ Անկէց անդին երկիրը դարձեալ բարգաւաճ է մինչեւ պարսկական սահմանագլուխն եւ առաջին պարսկական կայարանը, Ճուլֆա։ Գին կը հաշուուի թէ 13 միլիոն ռուպլ (35 միլիոն ֆր.)։ Հասոյթները սակայն խիստ քիչ հաշուուած են, որովհետեւ տարին հազիւ 3½ միլիոն բութ ապրանք կ'փոխադրուի։ Բայց ի՛նչ որ ալ ըլլայ, ռուսեւպարսիկ երկաթուղւոյն ծրագիրն այսօր մեծ կարեւորութիւն ստացած է Ռուսիոյ մէջ, ուր ձեռնարկելու պետերն են Ընաքիէֆ խճուղեաց ճարտարագէտ եւ Քումարօֆ հանքաց ճարտարագէտ։»

ՕՐԼԷԱՆԻ ԴՈՒՔՍՆ իր բոլոր ծրագիրը բովանդակող երկար յիշատակագիր մը ղրկեց Իտալիոյ Ումպէրդօ թագաւորին, որ ոչ միայն չպատասխանեց կոմսին նամակին, այլ նաեւ միջնորդներուն միջոցաւ իմացուց անոր թէ Իտալիոյ մէջ իր ներկայութիւն հաճելի չէր թագաւորին։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ.— Հէլլէն լրագիրք կ'ըսեն թէ թագաւորը փափաք յայտներ է որ վարչական ամէն ճիւղերուն, ինչպէս նաեւ բանակին ու նաւատորմին մէջ ներմուծելի բարենորոգումներու գործադրութիւնն յանձնուի օտարազգի մասնագէտներու։

—Կանխահաս է այն լուր թէ աւստրիացի սպաներու յանձնուած է հէլլէն բանակին վերակազմութիւնը։

—Պելժիացի դրամատէրներ հէլլէն կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեցին ինքնաշարժ կառքեր բանեցնելու Աթէնքի եւ Պիրէոսի միջեւ։

—Սեւ Լերան Նիքոլա իշխանին հրամանաւ, Ջէթինեէի մէջ պատարագ մատուցուեցաւ հանգուցեալ Անտրէ Սինկրոսի հոգւոյն համար։

—Անգլ. Թորփիլանաւու մը Մակոյկը Սամիի (Քէֆալոնիա) մօտ շրջելով, ութ նաւաստիներ ծովամոյն եղան։

—Սէրթամաքի (Ուրալ, Ռուսիա) Հէլլէնք եւ քանի մը երեւելի Ռուսեր Ս. Կոստի պատկեր մը ղրկեցին Աթէնք, գործ հաջակաւոր պատկերչ-ոնի մը, արքայազուն իշխաններէն մէկուն տրուելու համար։

—Վիեննայի լրագիրք կ'ծանուցանեն թէ հէլլէն կառավարութիւնն որոշեր է իր նաւատորմին վրայ աւելցնել 3 յածանաւ, 3 թորփիլահալած եւ 6 թորփիլանաւ։ Այս նպատակաւ ծովային նախարարութիւնն 7 միլիոն ֆր.ի վարկ մը պիտի խնդրէ։ Նաւատորմին վերակազմութեան գործը Անգլիացի սպաներու պիտի յանձնուի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Վոլոյի Օսմ. հիւպատոս անուանուեցաւ Եաշի Օսմ. հիւպատոս Սէատ պէյ, որուն յաջորդեց Վեննետիկի հիւպատոս Ֆիլոքսինիտէս էֆ.։

Վեննետիկի հիւպատոս անուանուեցաւ Վոլոյի հիւպատոս Եագուպ Փոհէն էֆէնտի։

Անթիվարիի եւ Տուլչիննոյի հիւպատոս անուանուեցաւ Քրակիւյէվացի հիւպատոս Պալեան Սարգիս էֆ.։ Վրանիայի հիւպատոս անուանուեցաւ Անթիվարիի եւ Տուլչիննոյի հիւպատոս Նէճիպ պէյ։

Նիկոմիդիոյ Տէֆթէրհանէին տնօրէն անուանուեցաւ Զոնղըրիի Տէֆթէրհանէի տնօրէն Ջիվէր էֆ. որուն յաջորդեց Հասան էֆ.։

Փրրզէնիի Նախագահ Ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Կայս. իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտ Մէհմէտ Սաադ էֆ.։

—Բ. Շէֆգաթ տրուեցաւ Ամերիկեան դեսպանին եղբօր աղջկան՝ Օրիորդ Սթրաուսի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանապետութիւնը Ջէթինեէի Օսմ. դեսպան Աճմէտ Ֆէյզի փաշայի տուաւ «Քաղաքային Արժանիք» պատուանշանին Ա. աստիճանը, դեսպանատան Ա. քարտուղար Նազըմ պէյի եւ Անթիվարիի ու Տուլչիննոյի օսմ. հիւպատոս Պալեան Սարգիս էֆ.ի Գ. աստիճանն, եւ նոյն դեսպանատան թարգման Անդուան Բարսեղ էֆ.ի Դ. աստիճանը։ Կայս. Իրատէ մ'արտօնեց անոնց գործածութիւնը։

ՊԱՐՍԻՑ Շահին փեսայ եւ Շիրազի կուսակալ Ֆէրման Ֆէրմա Խան Ս. Տեղիքն այցելելու նպատակաւ, Պասրա հասնելով, մաքրանոցին մէջ օրինական քառանքինան լրացուցած եւ անտի Պաղտատ ուղեւորած է։

ՀՐԵԱՆԵՐԸ.— Իգտամ կ'ծանուցանէ թէ Եւրոպա բնակող Հրեաները տեսնելով որ անընդհատ հալածանաց ենթակայ են, որոշեր են Օսմ. հպատակութիւնն ընդունիլ եւ Թուրքիա գաղթել, ուր երկրագործութեամբ պիտի պարապին եղեր։ Սակայն յայտնի է թէ Թուրքիա գաղթող Հրեայք չեն կրնար Պաղեստինի մէջ տեղաւորուիլ, զի Կայս. կառավարութիւնն օրէնքով արգիլած է Հրէից գաղթումն ի Պաղեստին։

ԹԻՄՍԱՀ գրօսանաւը զոր Վեհ. Սուլթանը Սեւ Լերան Նիքոլա իշխանին կ'ընծայէ, նախընթաց օր Տոփխանէէ ճամբայ ելաւ, ուր պարտաւորուեցաւ կանգ առնել փոթորկալի ծովուն պատճառաւ։ Քանի մ'օրէն պիտի հասնի Անթիվարի։ Նիքոլա իշխանին խնդրանօք, նաւուն հրամատարութիւնը պիտի վարեն օսմ. սպայք, մինչեւ որ Սեւ Լեռնցի երկու երիտասարդներն որք Բարիզ ղրկուած են իրենց նաւային ուսումն աւարտելու, իրենց երկիրը վերադառնան։

•ՄՈՒՍՈՒԼԻ Հրէից Րաբունապետն իր եւրոպական հարուստ կրօնակիցներուն դիմելով, նպաստ խնդրած է այն Հրէից համար որք Մուսուլ գացած են եւ ապրուստի ամէն միջոցներէ զուրկ կ'գտնուին։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ճեպընթաց կառախումբն որ նախընթաց իրիկուն Պոլսէ մեկնեցաւ, պարտաւորեցաւ կանգ առնել Էտիրնէի մէջ, մրրիկի օդին պատճառաւ։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ.— Անցեալ Կիր. գիշեր, ահաւոր հրդեհ մը Միտիա (Սեւ ծովու եզերքը, Դէրք Քիլիսէի գաւառ) փոքրիկ քաղաքին մեծ մասն աւերակ դարձուց։ Հրդեհը ծագում առաւ Բոլիքրոն անուն մարդու մը տունէն, լամպարին շրջելովն։ Հարաւային սաստկաշունչ հովը բոցերն արծարծելով, շատ չանցած քանի մը թաղեր միանգամայն սկսան այրիլ, ահաւոր խարոյկ մը ձեւացնելով։ 110 տուներ այրեցան։

ՊԷՐՈՒԹԻ Քարափանց եւ Նաւահանգստի ընկերութեան պայմանագիրը կ'տրամադրէ թէ ընկերութիւնը պարտաւոր է օսմ. հպատակներ միայն գործածել, մինչդեռ Քարափանց Օսմ. Ժողովուրդի տեղեկութեանց նայելով, ընկերութիւնն օտար հպատակներ կը գործածէ եղեր։ Առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը խստիւ ազդարարեց նոյն ընկերութեան, որպէս զի օտարահպատակ պաշտօնեաներն անմիջապէս արձակէ եւ անոնց տեղ օսմ. հպատակներ կարգէ։

ԼՈՒՑԿԻԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԸ.— Անհիմն է Իգտամի տուած այն լուր թէ մայրաքաղաքիս եւ շրջակայից մէջ լուցկիի վաճառման մենաշնորհը տրուած է հեռագրատան պաշտօնեաներէն Շէվգը էֆ.ի։ Այսպիսի մենաշնորհ մը տակաւին ոչ մէկուն տրուած է, այլ Բ. Դուռը կ'քննէ ծրագիր մը որ 5 տեսակ նիւթեր մենաշնորհի (ռէժի) վերածել կ'առաջարկէ, ինչպէս է Եւրոպական մի քանի երկիրներու մէջ։

ՄԹՆՈԼՈՐՏԻՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ.— «Պոլսոյ ձմեռն ամիսն դէմ է». այս ժողովրդային առած կարծես կատարեալ իրականութիւն է այս տարի։ Մինչդեռ Դեկտեմբերի եւ Ցունուարի մէջ գարնանային գաղջ օդեր վայելեցինք Պոլսոյ մէջ, Փետրուարն, իր օրերուն թիւովն արդէն ինքնին յառաջափոփոխ ամիս, այս տարի կ'արդարացնէ իր անուն, մերթ խստաշունչ ձմրան մը արհաւիրքը բերելով եւ մերթ գարնանային գեղածիծաղ օրեր վայելել տալով մեզ. սակայն մթնոլորտին այս յառաջափոխ վիճակ, տաքէն ցուրտ եւ ցուրտէն տաք անցնելու այս անպատեհութիւն անհաւասարակշռութիւն մը բերած է հանրային առողջութեան վրայ, եւ ինֆլուէնցա, հարբուխ, հարսանիթ, ծաղիկ, ժանտատենդ, եւայլն, Փետրուարի այս բարի պտուղներն, հիմակ ամէն ժամանակէ աւելի սկսած են ճարակիլ մայրաքաղաքիս մէջ։ Շբ. եւ Կիր. ամպամած ջերմիկ օրեր էին, բայց երկուշաբթիէն ի վեր բուք, քամի, ձիւն անձրեւ եւ սառնամանիք իրարու կը յաջորդեն, բան մը պակաս չթողլով։

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ.— Երէկ մաս մը իսլամ ուխտաւորք Խտիվիէի շոգենաւով Հիճազ ուղեւորեցան։ Կայս. անձնական Գանձն հոգաց անոնց նաւուղղէքը։ Ասկից զատ, Կայս. Թիկնապահ Ջէրքէզ Մէհմէտ փաշա, Կայս. հրամանաւ շոգենաւ երթալով, անձամբ դրամական նուէրներ բաշխեց ուխտաւորներուն։

ԱՒԿՈՒՍԴԱ ՎԻՔԴՈՐԻԱ գերման շոգենաւն այսօր Իզմիրէ մայրաքաղաքս կ'սպասուի, բերելով 330 գերման զբօսաշրջիկներ։ Ասոնք վաղը պիտի այցելեն Թոփգափուի եւ Տոլմա Պաղչէի Կայս. Պալատները։ Ուրբ. օր ներկայ պիտի գտնուին Սէլամլըքի արարողութեան, եւ Շբ. պիտի մեկնին։

ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Ցունական թերթ մը, Պոլսոյ Քարափանց ընկերութեան գործառնութեանց վրայ խօսելով, հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ «Թէեւ Քարափանց ընկերութեան գործառնութիւնք Պոլսոյ մէջ են, սակայն վարչական խորհուրդը Բարիզի մէջ կ'գտնուի. ըսել է թէ Քարափանց Վարչութիւնը Ֆրանսացւոց ձեռքն է։ Պոլսոյ կողմի քարափին շինութեան չյաջողելուն վրայ, Ընկերութիւնն զգալով որ ունեցած դրամագլխով պիտի չկրնայ ի գլուխ հանել իր ձեռնարկ, մայրաքաղաքիս սեղանաւորներէն Լէոնիտաս Զարիֆի միջոցաւ 100ին 5 տոկոսաբեր եւ 500 ֆր.նոց բաժնեթուղթեր շրջաբերութեան հանեց Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ։ Մայրաքաղաքիս դրամատէրները տեսնելով որ շրջաբերութեան հանուած այս նոր բաժնեթուղթեր պաշտօնապէս ընդունուած են Սակարանին մէջ, սկսան գնել զանոնք։ Սակայն վերջերս նոյն բաժնեթուղթերուն գինն 500էն 470 ֆր.ի ինկած է, Ընկերութիւնն սոոր պատճառը կ'յամառի գաղտնի պահել. այս մասին ձեռնհաս պաշտօնատան ուշադրութիւնը կ'հրաւիրենք Քարափանց Ընկերութեան վրայ։»

ՍԵԼԱՆԻԿ ՄԱՆԱՍԴԸՐԻ երկաթուղւոյ փոխադրութեանց սակագինն, ուրիշ սակագիններու հետ բաղդատմամբ, տարօրինակ բարձր է, բան մը որ վաճառականութեան եւ մանաւանդ արմտեաց փոխադրութեան կ'վնասէ։ Տեղւոյն վաճառականք դիմում ըրին առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, որպէս զի ազդարարէ երկաթուղւոյ Ընկերութեան չափաւորել իր սակագինները։

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ շոգենաւուց տնօրէնութիւնն ազդարարագրով մը ծանուցած է հասարակութեան թէ այսուհետեւ տոմսավաճառք սրբուած քառորդ եւ մանր դրամներ պիտի չկրնան ընդունիլ. եթէ տոմսավաճառք, այս ազդարարութեան հակառակ, սրբուած դրամներ ընդունին, վնասն իրենք պիտի տուժեն։ Հետեւապէս ժողովուրդը պէտք է նէ. նէ դրամ հայթայթէ Ոսկեղջիւրի շոգենաւուց տնօրէնութեան։ Իգտամ կ'հարցնէ թէ արդեօք շոգենաւուց տնօրէնութիւնն ալ պիտի հաճի՞ շոգենաւուց ծակծկած ծածկոյթները (թէնթէ) կարկտել եւ ձիւնի ու անձրեւի կաթիլներէն պաշտպանել ժողովուրդն որ իր դրամովը շոգենաւ կ'նստի։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ.— Սիրքէճիի ոստիկանութիւնն երէկ ձերբակալեց Մահմուտ էլ-Սագը անուն Ափրիկեան Տրիպոլսեցի մը, որ երկաթուղիով Խըկըճէէ կուգար։ Այս մարդ Խըկըճէէի մէջ Թահսին պէյի տունէն 100 ոսկի գողնալով, Պոլիս փախած էր. բայց հեռագրաւ տեղեկութիւն տրուած ըլլալով ոստիկանութեան ի Պոլիս, գողն անգիտակցաբար իր օձիքը ձեռք տուաւ։ Վրան խուզարկուելով, 90 ոսկի գտնուեցաւ։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Պոլսոյ օդային կազի ընկերութիւնը, Կայս. հրամանաւ, 1000 նոր լապտերներ պիտի հաստատէ մայրաքաղաքիս մէջ ու շրջակայքը։ Լապտերներն որք յԵւրոպա յանձնարարուած են, մէկ ամիսէն պիտի հասնին, եւ պիտի զետեղուին այն տեղերը զորս ոստիկանութիւնը պիտի նշանակէ։

ՃԻՏՏԷԻ մէջ ծագած ժանտախտի ընթացքին վրայ մինչեւ երէկ իրիկուն պաշտօնական նոր տեղեկութիւնք չեն հասած։ Առողջապահական բարձրագոյն Խորհուրդն երէկ եւս գումարուելով, ձեռք առնելիք նախահոգ անօրինութեանց վրայ խորհրդակցեցաւ։

ՇԻՇԼԻԻ ԽՈԶԱՆՈՑՆԵՐԸ.— Թուրք թերթերը նո՛յն ձեռնհաս պաշտօնատան ուշադրութիւնը կ'հրաւիրեն Շիշլիի մէջ հաստատուած խոզի փարախներուն վրայ, որոց գարշահոտութիւնք կ'ապականեն մայրաքաղաքիս ամէնէն առողջարար համարուած այդ թաղին օդը։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Փետր. 15էն մինչեւ 22, մէկ շաբթուան մէջ, մայրաքաղաքիս մէջ պատահած մահերուն թիւն յանգած է 340ի, որոցմէ 4ը կեղծմաշկէ, 2ը հարսանիթէ, 11ը ծաղկախտէ, եւ 3ը ժանտատենդէ յառաջ եկած են։

ԽԱՀՈՒԿԻ գինն Եւրոպական հրապարակներուն վրայ սկսած է բարձրանալ։

ՍԻՆԿՐՈՍԻ ՄԱՀԸ գէշ ազդեցութիւն ըրած է Եպիրոս-Թեսալիոյ Պանքային բաժնեթուղթերուն վրայ, որք 206 ֆր.էն 180 ֆր.ի ինկած են։

ՄԱՆԱՍԴԸՐԻ կուսակալ Ֆէրիգ Քէրիմ փաշա, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած է։

ՄԱՀՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնն որոշեց 4 շոգենաւ եւս գնել Եւրոպայէ։

ԼԱՃԷԼԻԻ մզկիթին մէջ պատահած գողութեան հեղինակները բռնուած են։ Այս գողութիւն դուրսէն չէ գործուած, այլ ներսէն։

ՆՈՐ ՈՐԲԱՆՈՑՆԵՐ.— Ցայտնի է թէ Կայս. հրամանաւ, մայրաքաղաքիս մէջ Որբանոց մը պիտի հաստատուի ընտանեկան խնամ տալոյ համար։ Կայս. հրամանաւ, քանի մը գաւառներու մէջ եւս այսօրինակ Որբանոցներ պիտի հաստատուին։

ՍԱՄՈՍԻ ԻՇԽԱՆԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ընդհ. ժողովն իր նիստերը դադրեցուց քանի մը կարեւոր օրինագիծեր, եւ մանաւանդ ընտրական նոր օրէնքը քուէարկելէ վերջ։ Ժողովն, իր դիւանին միջոցաւ, ցաւակցութեան հեռագիր մը ուղղեց Փրանս. դեսպան Մ. Քոնսդանի, Ֆէլիքս Ֆօրի մահուան համար, եւ Ուղերձ մ'ալ Ցունաց Պատրիարքին։ Ժողովը միաձայնութեամբ քուէարկեց նաեւ խնդրագիր մը, զոր դիւանը պիտի մատուցանէ Վեհ. Սուլթանին, կղզիին քանի մը գործերուն կարգադրման նկատմամբ։ Ընդհ. ժողովն, իր Փետր. 22ի նստին մէջ, Նախագահին առաջարկութեամբ դադրեցուց նիստերը, մինչեւ որ քանի մը խնդիրներ լուծում ստանան, եւ 10 անդամներէ գործադիր յանձնաժողով մը կազմեց այդ գործերուն հետամուտ ըլլալու համար։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Կայս. Քոմիսէր Աճմէտ Մուխթար փաշա եւս ներկայ գտնուեցաւ այն փառաւոր կոչունքին զոր Խտիվը տուաւ իր նորածին մանչուն ի պատիւ։

ՀԱՑՈՒԱԿԱՆ.— Հայ երիտասարդ մը շատ աշխոյժ՝ երկրորդական ուսմունքը կատարելապէս ստացած՝ որ շատ քաջ գիտէ Գաղ. եւ Հայ լեզուները, գիտէ նաեւ Անգլիերէն եւ Տաճկերէն, հմուտ եւ վարժ հաշուակալ — թղթակից բաւական տարիներ գործունէութեան մէջ եղած է վաճառականական եւ ճարտարարուեստական ասպարէզներուն մէջ, կ'փափագի պաշտօն ստանձնել վաճառականի քով։ Զօրաւոր յանձնարարագիրներ ունի։ 10—2

ՏՈՔԹ. Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ 15 տարիէ ի վեր, իբր բժիշկ, վիրաբոյժ մանկաբարձ, յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը. վերջերս ուղեւորութիւն մ'ըրաւ Եւրոպա, մօտէն ուսումնասիրելու արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործութիւնքը, գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Էտինպուրկի, Լոնտոնի, Բարիզի եւ Վիեննայի հիւանդանոցներուն մէջ տարիէ մը աւելի էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւնները մօտէն ուսումնասիրած է. մանաւանդ ԿԱՆԱՆՑ՝ ներքին գործարաններու ամէն գործողութիւնները (լաբարոթօմի) եւ պէտք եղած գործիքներն հոգալով վերադարձած է իր բնակավայրն ԻԶՄԻՐ։ Պատիւ ունի ծանուցանել թէ պատրաստ է դարմանել ամէն հիւանդներ եւ կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւն մարմնոյն որ եւ է մասին վրայ։ Կ'տեղաւորէ կոտրած եւ խախտած ոսկորներն նորագոյն կերպերով։ Մասնաւորապէս կ'դարմանէ կանանց հիւանդութիւններն էն կատարելագործեալ մէթոտներով։ Ամէն Ուրբաթ ՅՃ կ'դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ, ԲԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւններն եւ վիրաբուժական գործողութիւն կ'կատարէ։ 3—2

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Պատրիարքարանը վաղը գոց է օրուան տօնին առթիւ։

—Պաքուի մէջ 30,000 Րուբլի հաւաքեր են յատկապէս որբախնամ գործին համար։

—Տիվրիկեան Թէոդորոս Վրդ. որ Սղերդէ Տիարպէքիր, Ամասիա և այլ տեղուանք գացած էր, Պատրիարքարանէն առած հրամանին համաձայն Հավզայէ կ՚մեկնի ի մօտոյ Պոլիս գալու համար։

—Նիկոմիդիայէ կ՚գրեն մեզ.—«Քաղաքիս ժողովրդէն մաս մը անձինք այս պահուս իրենց ուշադրութիւնը դարձուցած են երկսեռ վարժարանաց բարեկարգութեան խնդրոյն. հանրագրութիւնք հանրագրութեանց կ՚յաջորդեն. Թաղ. Խորհրդոյ դիմումներ կ՚ըլլան աւելի բարեկարգ վիճակի մը վերածելու համար դպրոցները։ Կ՚ըսուի թէ արդի Տնօրէնը բաւական գիտակ է իր պաշտօնին։ Այժմ բարեկարգութիւն ըսելով կ՚ուզուի ընդհանուր դաստիարակը տապալել և երամիջտ դասատուին վրայ ծանրացնել այդ պաշտօնն ալ։ Միւս կողմէ, այս վերջնոյն մասին ալ գանգատ կայ թէ չուրջ 8—9 ամսէ ի վեր պաշտօնի է և 4—5000 ղրշ. դրամ առած է, դեռ 4—5 փր.ի արդիւնք ցոյց տուած չէ։ Երամիջտ դաստիարակի պաշտօնէն ի՞նչ պէտք է յուսացուի։ Թաղ. Խորհուրդը խնդիրը լրջօրէն ի նիստ առած ըլլալ կ՚երեւայ։ Ուղղամիտ կուսակիցներու ըսածին կարեւորութիւն կուտայ, գիտնալով թէ ժողովուրդն ալ իրաւունք ունի իր դըպրոցները քիչ մը աւելի բարեկարգ տեսնելու։ Ցաւալի է թէ խնդիրն որ Նիկոմիդիացւոց համար կենսական դարձած է, այլ եւս կ՚լուծուի, երկուստեք ուղղամտութեամբ շարժելով և միմեանց ըսածներն հասկնալով։»

—Արապկիրի Խոռոյ գիւղի և այլ գիւղերու համար վերջերս գրքեր ղրկուած էին. Արապկիրի առաջն. տեղապահն իմացուցած է թէ այդ գրքերն ընդունած է և կ՚բաշխէ թեմի աղքատ գիւղերու եկեղեցեաց։

—Պ. Եմին Տ. Գրիգորեանի Թատերական գործունէութեան 25ամեակը փառաւորապէս տօնելու համար երեք պատուաւոր քաղաքացիներէ և երկու Տիկիններէ յանձնաժողով մը կազմուած է Երեւանի մէջ, որ իր ծրագիրը պիտի մատուցանէ այս առթիւ յատկապէս գումարուելիք մեծ ժողովին։

—Ի Բեզերապուրկ ապրող հայ եւ վրացի բնակիչներու մէջ կազմուեր է ընկերութիւն մը օգնելու այն չքաւոր կովկասցիներուն, որք կ՚ապրին ի Բեզերապուրկ։

—Անցեալները Բղէէ մեզ գրուած նամակ մը կ՚քննադատէր նոյն Թեմին դպրոցներուն վիճակն, և առաջնորդին վանցառութիւնը կ՚նշաւակէր։ Ուրիշ նամակ մը առինք որ այնքան չի քննադատեր առաջնորդն, որքան Թեմականները, նամանաւանդ Խալփածիներն, որք 300 տունէ կ՚բաղկանան, ուրիշ գիւղացիներու հետ բաղդատմամբ աւելի բարեկեցիկ վիճակ ունին, բայց չեն ուզեր ո և է զոհողութիւն ընել իրենց դպրոցին համար, որ երկար ատենէ ի վեր փակ կ՚մնայ, մինչ հետեւեալ աւելի փոքր գիւղեր քիչ շատ կանոնաւոր դպրոցներ ունին. —

«1. Զանգիւզ 25 տուն, ուսուցիչ Պ. Սարգիս Վարժապետեան. 2. Քիրպազ 50 տ. ուս. Խաչայել Տ. Կիրակոսեան, [մեր գիւղերու ամենէն բարեկարգ վարժարանն] 3. Զանազճի 120 տ. ուս. Համբարձում Դաւթեան, 4. Ասողբերդ 100 տ. ուս. Յովսէփ Սարաճեան. 5. Խոռնակ 80 տ. ուս. Մեսրոպ Մանուսրեան. 6. Ապոշնակ 50 տ. ուս. Գրիգոր Խթէեան, 7. Տերմաք 120 տ. ուս. Մեսրոպ Տ. Վարդանեան, 8. Սեղանք 25 տ. ուս. Սարգիս Առէքցի, 9. Տարման 300 տ. ուս. Տիգրան Ուզունեան եւ օգնական մը, 10. Խարասլէկ 25 տ. ուս. Դաւիթ Րէյիսեան, 11. Առէք 130 տ. ուս. Յարութիւն Ճիճինեան։ Կարգ մը գիւղեր ալ կան որք թէեւ դպրոց ունին և աշակերտք կ՚յաճախեն, սակայն միայն ձմրան շարունակելի են. իրենց կարողութիւն այսչափ կ՚ներէ, որք են Մելիեան, Հագստուն, Ճպրգիւղ, Հօղաս, Օրօր են։ Իսկ Գասապան (Բղի քաղաքն) ունի իր երկսեռ վարժարան, որ կանոնաւոր դասընթացքով կ՚շարունակուի։ Արական վարժարանի ուսուցիչք են Պարոնայք Արամ Ալէքեան, Խաչայել Խարբութլեան եւ Նշան Տ. Խաչատուրեան։ Իգական վարժարանն ունի երկու մասյուն վարժուհի եւ այցելու դասատու մը Պ. Յովսէփ Թէրզեան։ Տնտեսական և դրամական պարագաներու մէջ յարուցմ շատեր հազիւ կարող են ապրուստ ճարել, ահա այսչափ դըպրոցներ ունի մեր Վիճակ, ուր բազմաթիւ մանուկներ կարդալ գրել կը սորվին։»

—Կէյվէի Ագհիսարը, Նիկոմիդիոյ առաջնորդութեան ներքեւ, 200—250 տնուոր գիւղ մ՚է, յորում հազիւ 60 տուն են Հայերը։ Ազգայինք կառավարական պաշտօնատան ճիշտ դիմացը դպրոցի լաւ շէնք մ՚ունին Ս. Ներսէս և Ս. Սանդուխտ անուն։ Այս գիւղուկ Հայք ուսման և կրթութեան համար զոհողութիւն կրելու պէտքը կ՚զգան, եւ կիներն անգամ չեն անտարբեր։ Այս օրերս տեղւոյն Հայուհիք քահանային նախագահութեամբ ժողով գումարելով, առ այժմ 25 անդամէ բաղկացած ընկերութիւն մը կազմեր են, եւ այն ընկերութեան մէջէն ալ հոգաբարձութիւն մը, որ դպրոցին ու եկեղեցիին մաքրութեան, բարեզարդութեան և պայծառութեան հոգն ստանձնած է։ Հոգաբարձութեան ատենապետն է Տիկին Տօնիկեան, ատենադպիրն է Տիկին Սէօլէօզեան, եւ անդամներն են Տկն. Տ. Գաբրիէլեան, Տիկին Եաղճեան, Տիկին Թօլեան եւ Տիկին Ջալըգեան։ Տիկիններէն մին անուսելին բանալին կ՚պահէ, մէկ ուրիշն ալ սնտուկը։

—Նիկոմիդիայէ մեզ գրուած նամակ մը զարմանք կ՚յայտնէ հոն տիրող սովորութեան մը վրայ, որուն համեմատ ննջեցեալի մը յուղարկաւորութեան եւ թաղման ծախքերը ընտանեաց ... Եղբայրութենէն առնել կամ Թաղ. Խորհրդարանին մէջ վճարել չըլլար։ Անցեալ օր խնամ ազգային մը մեռեր է, հակառակ գերեզմանատան մէջ «Ս. Հոգւոյ մխիթարութիւն» արարողութիւնը վերջացած, և ահա ննջեցեալին ընտանիքէն պահանջուեցաւ նախ մէկ մէճիտ տաներէցին համար, 15 ղշ. տիրացուաց, չեղաւ, ճիշտ մէկ մէճիտ. յետոյ ... (տեղական բարբառով) դպիրի համար երկու մէճիտ. եթէ ... ըլլար, չորս մէճիտ էր. ապա 12 ղրշ. փոքր փորագրերուն համար, և ուրիշ գումարներ պատարագիչ քահանային համար, բանկային համար, աղքատաց համար, են. են. Իսկ եթէ չքաւոր գտնէն ըլլայ ննջեցեալը, խնդիր է թէ գերեզմանատան մէջ ի՞նչ պիտի վճարուի և որո՞ւ կողմէ։ Այս բաները քիչ մը աւելի վայելուչ կերպով կարգադրել կարելի չէ՞, կ՚հարցնէ նամակագիրն իրաւամբ։

—Այրի Տիկին Իսկուհի Յ. Էթմէքճեան և Օրիորդ Աղաւնի Յ. Էթմէքճեան իրենց ամուսնոյն և հօր հանգուցեալ Յարութիւն էֆ. Էթմէքճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 5 օսմ. ոսկի նուիրած են ազգ. Հիւանդանոցին։

ԱՆՎԵՐՋ ԳԱՆԳԱՏՆԵՐ

Գանգատուում են, որ երեցփոխանները հաշիւ չեն տալիս և ինքնագլուխ ծախսում են եկեղեցական փողեր և յետոյ վերստին երեցփոխ են ընտրւում։ Գանգատուում են, որ քահանաները իրենց պարտաւորութիւնները չեն կատարում, օրէնքի կոչտելով օրէնքը չեն կատարում, իրենց շահի համար հազար ու մի վէճեր են բռնում և իրենց արարքով ու վարմունքով գայթակղեցնում են ժողովուրդը։ Գանգատուում են, որ շատ տեղերում, նոյն իսկ մի և նոյն քաղաքում զանազան եկեղեցիներում տարբեր կերպով է կատարւում եկեղեցական արարողութիւնները և թէ քահանաներ կան, որոնք տգիտութիւնից, թէ այլ և այլ միտումներից նոր ծրագիր են մըտցնում հայոց եկեղեցիներում, ընդդէմ Հայոց եկեղեցու ընդունուած կարգերի։ Գանգատուում են, որ կուսակրօն հոգեւորականներ իրենց արարքով, իրենց բռնած ընթացքով, իրենց չհասութեամբ և անհնատարմութեամբ, այլ և անհնազանդութեամբ վնասում են եկեղեցուն, էջմիածնին թէ նիւթապէս և թէ բարոյապէս։ Գանգատուում են, որ կրօնուսոյցներ չունենք, որ զանազան դպրոցներում նշանակուած կրօնուսոյց քահանաների մեծամասնութիւնը կրօնի ուսումից զուրկ է և անպէտք ուսուցչի կոչման համար և թէ այդ բանի վրայ ուշադրութիւն դարձնող չկայ։ Այս տեսակ և նման գանգատների վերջ չկայ։ Ուշադրութեան արժանի երեւոյթ է, որ եկեղեցական կարգերի խախտման դէմ բողոքներից, քահանաների և առհասարակ հոգեւորականութեան դէմ գանգատաւորներից շատերը հոգեւորականներ են, այսինքն նրանք, որոնք ի մօտոյ ամեն բան տեսնում և գիտում են։ Եթէ այդ բողոքները, այդ գանգատներն պարունակող նամակները և յօդուածները տպելու լինէինք, օրը երկու անգամ «Նոր Դար»ը լոյս հանելով՝ չպիտի կարողանայինք բոլորը լոյս հանել։ Բայց այդ անվերջ գանգատները, բողոքները՝ տպելով գործը չի ուղղւում։ Առողջն լսող պէտք է։

Աւելի նպատակայարմար կը լինէր, որ բողոքողները, գանգատուողները իրենց բողոքներով իրենց գանգատներով դիմէին հոգեւոր իշխանութեան։ Ի հարկէ գործի համար լաւ կը լինէր, որ իւրաքանչիւր տեղի համայնք ինքը անտարբերութեամբ չվերաբերուէր իւր մէջ յայտնուող տգեղ երեւոյթներին, հոգեւորականների պարտազանցութեանը։ Մամուլը իւր պարտքը կատարում է և յայտնի է կացուցանում յայտնուող տգեղ երեւոյթները, կատարուած փաստերը և մատը դնում է ցաւոտ տեղի վրայ։ Բայց միշտ միեւնոյն գանգատը, միեւնոյն բողոքը կրկնելով հրատարակել, դա միտք չունի, քանի որ իւր կոչման ծառայող մամուլի նպատակը չի կարող լինել բողոքներ, գանգատներ հրատարակել և այդպիսով աղմուկ հանել, այլ պէտք է ցաւին դարման անել։ Կասեն մեզ, որ հոգեւոր իշխանութեանը գանգատուելով ոչինչ չի լինում, եթէ չի լինում... մամուլն գոնէ այդ կարձանագրէ և ամենքն էլ կիմանան թէ այս ինչ ...՝ բողոքը, այն ինչ ... գանգատը մնացին առանց հետեւանքի և ոչ մի ուշադրութեան չարժանացան։ Այլապէս միմիայն մամուլին գանգատուելով, մամուլին բողոքելով, հոգեւոր իշխանութիւնը կարող է իրեն պատասխանատուութիւնից ազատ համարել, առարկելով, որ իրեն ոչինչ յայտնի չէ, որ իրեն ոչ ոք չէ գանգատուել։

(Նոր Դար)

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ 1898 Սեպ., Հոկ., Նոյ., Դեկ. ամիսներու տեղեկագիրը նոր դիւանի օրով.—

Մուտք.—Նուիրատուութիւնք դրամական՝ 1912 ղրշ., նիւթական՝ 2 ոչխար, 1 ծրար ամէրիքան, 1 ծր. թիւլպէնտ. Պնակի հասոյթ 2327. Դրամի տարբերութիւն 61. Հացավաճառութենէ 677. Աղքատախնամի միջոցաւ պաշտօն գտած վարժուհիներէ ստացուած 272. Բաժանորդագրութենէ 1141. Գումար 6390։

Ելք.—Հիւանդներու տրուած մսի փոխարժէք 445.50, կաթի՝ 105.50. Այրիներու տրուած հացի փոխարժէք 963. Դրամական նպաստ 260. Աղքատ հիւանդներու տրուած դեղերու փոխարժէք 1472.50. Մանր ծախք 101.75. Պատահական ծախք, ինչպէս հիւանդի փոխադրութեան և սնունդի 195. Այցելու բժիշկին ամսական 2680, Համաբակալի՝ 216. Հիւանդապահ կնոջ՝ 200. Պաշտօնեայ գործակատարի 1000. Դարմանատան ծախք, դեղ, գործիք 316. Գումար 7955.25։

Գործառնութիւնք Դարմանատան՝ նոյն ամիսներու մէջ.—Դարմանատուն դիմող հիւանդներու թիւը 741, Տունը պառկած հիւանդներու թիւը 215, Գործողութիւն, պատուաստ, տածում, այրում, եւն. 518, (ընդամէնը 1484 հիւանդ). Ջրի տրուած դեղագիրներու թիւը 501, Հիւանդներու հաշուոյն տրուած դեղագիրներու թիւը 638, (ընդամէնը 1139 դեղագիր). Մահ 8։

Ի դիմաց Աղքատախնամի
Ատենադպիր — Ատենապետ
Գ. Մաթոսեան — Տէր. Տ. Աճէմեան

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ԹՂԹԱԲԵՐ

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.—Մանիլա, Մարտ 3.—Սան Բէտրօ Մաքադիի եւեւ գտնուող ամերիկացի յառաջապահներուն վրայ կրակ ըրին ապստամբք կուսաբլուրի քանդուած եկեղեցւոյն պատերէն։ Ամերիկեան թընդանօթանաւ մը Բազիկ գետէն երեք հարիւր եարտա վեր ելաւ, եւ կաղլինկ թնդանօթներով թշնամին փախուց։—Միլլըր զօրավար Իլօ Իլոյի մաքսատան և ուրիշ հանրային շէնքերու մէջ դրած է իր բանակն, և արտօնուած է ամէն փոփոխութիւն ընել, բաւական է որ ծախքը 40,000 տոլարը չանցնի։ Այս ծախք պիտի գոցուի Իլօ Իլոյի մէջ հաւաքուած հասոյթներէն։

—Միացեալ Նահանգաց պատերազմական գործոց նախարար Ջօր. Էլճըր հարցուցած էր Օդիս զօրավարին թէ իրա՞ւ է ապստամբներու աղբիւրէ եկած լուրը թէ՝ 600 Ամերիկացիք գերի ինկած են անոնց ձեռք։ Ջօր. Օդիս պատասխանեց,— «Ապստամբք ո՛չ թէ միայն 600, այլ 1 հոգի ալ գերի բռնած չեն Ամերիկացիներէն։ Ընդհակառակն, փետր. 4էն ի վեր 1500 ապստամբ գերի բռնած եմ, որոց փոքր մասը միայն արձակած եմ։ Միացեալ Նահանգաց հակառակ վրայեներ Հօնկ-Քօնկի մէջ կ՚շինուին։ Մեր զօրաց վիճակ ընտիր է։»

—Մաքինլի Նախագահ Խորհրդարանէն վաւերացուած օրինագծին համեմատ, Ծովակալի աստիճանի բարձրացուց Տիւէյ Գ. կարգի ծովակալը։ Նաև Գ. կարգի զօրավարի աստիճան տուաւ Ջօր. Օդիսի, որ ցարդ կիսաբաժնի զօրավար էր։

—Բոլդվինօ փոխադրանաւը զօրքերով և ռազմամթերքով Մանիլա ղըրկուեցաւ։

ԲՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Ֆէրտինանտ իշխան Մարտ 3ին, հանգուցեալ Ստամպուլօֆի անկումէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, ունկնդրութեան ընդունեց նախկին դիկտատորին մտերիմ բարեկամը Բէդքօֆ. որ այսօր յարած է Կրէքօֆ-Րատոսլաւօֆ դահլիճին։ Այսպէս Ֆէրտինանտ իշխան հաշտուած կ՚ըլլայ Ստամպուլովեանց հետ, որք գրեթէ հինգ տարիէ ի վեր ծայրայեղ կռիւ մը կ՚մղէին իր անձին և վարչութեան դէմ։ Խօսք կայ թէ Բէդքօֆ, որ յաջորդաբար եղած է Սօֆիոյի քաղաքապետ, Սոպրանիէի Նախագահ և Նախարար, նոր դահլիճին մէջ պիտի մտնէ ի մօտոյ։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ.— Վերջին դէպքերուն հետեւանքով, իմացուած էր որ գերման վաշխառուներ դրամական կլորիկ գումարներ կ՚դնէին բանակին սպաներուն տրամադրութեան տակ։ Վիլհէլմ Կայսր հրամայեց որ այսուհետեւ ո՛ր սպային որ այդպիսի առաջարկութիւն ըլլայ վաշխառուներու կողմէ, պարտաւոր է անմիջապէս իմաց տալ իր մեծերուն։

ՍԱՆԴԻԱԿՈՅԷ կ՚հեռագրուի թէ Ամերիկացիք յաջողեցան Ջուրին երեսն հանել Րէյնա Մէրսէտէս սպանիական յածանաւը, որ Սանդիակոյի նաւամատոյցին մէջ ընկղմած էր։

ԱՒՍՏՐԱԼԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Հարաւային Նոր Կալլէսի Օրէնսդիր Ժողովը ծափահարութեամբ ընդունեց Աւստրալեան Դաշնակցութեան ծրագիրը։

ՀԱԿԱՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆ ԱՒՍՏՐԻԱ.— Վիեննայի գլխաւոր եկեղեցիներու պատերուն վրայ ազդեր փակցուեցան անցած ուրբաթ իրիկուն, հրաւիրելու համար բոլոր բարի հռովմէական կաթոլիկներն հանրային միտինկի մը որ Ալոյիս Լիխդէնշդայն իշխանին նախագահութեամբ պիտի գումարուէր Երաժշտական Միութեան սրահին մէջ, քաղաքին ամենամեծ սրահներէն մին։ Բազմաթիւ երեսփոխաններ եւ խօսք տուած էին ներկայ ըլլալ այդ գումարման։

Միտինկին նպատակն է բողոքել Հռոմէն ազատելու շարժման դէմ, որ հետզհետէ կ՚ծաւալի Աւստրիոյ մէջ. Ֆրանց Եղէֆ կայսեր մէկ հրամանագիրը կ՚պատուիրէ բոլոր իշխանութեանց, մանաւանդ Պոհեմիոյ իշխանութեանց, արտաքսել Գերմանիայէ եկող բողոքական քարոզիչներն, որք Սաքսոնիայէն անցնելով քարոզութիւններ կ՚ընեն Հիւսիսային Պոհեմիոյ և Ալպեան գաւառներուն մէջ, գերման Աւստրիացիները բողոքականութեան դարձնելու համար։ Թղթատարական պատկերազարդ քարտէններու վրայ կ՚անարգուի հռոմէական կաթոլիկ կրօնն, և բողոքականութիւնը կը ներկայացուի իբրեւ յատուկ կրօնք բոլոր Գերմաններուն։ Խորհրդարանին մէջ հարցապնդում եղաւ այս մասին։

ԸՆԴԾՈՎԵԱՑ ՆԱՒԵՐ Ի ՖՐԱՆՍԱ.— Մաղէն իր բացած հանգանակութեան գումարն, 383,826 փր. 15 սնդ. յանձնեց ելմտական նախարարութեան։ Ծովային նախարար Լոքրուա Մաղէնի շնորհակալութեան նամակ մը գրելով, կ՚ըսէ թէ հրաման տրուած է կարելի եղածին չափ շուտով շինութիւնն սկսիլ Լը Ֆռանսէ և Լ՚Ալժերիէն անուամբ ընդծովեայ նաւերուն։

ՄԱՄՈՒԼԻ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ.— Երեսփ. Շօզան Օրէնսգիծ մը ներկայացուցած է ժողովոյն, Մամուլին օրէնքին բարեփոխութեան համար։ Շօզան կ՚առաջարկէ որ իւրաքանչիւր օրաթերթ կամ պարբերական թերթ Տնօրէն մ՚ունենայ, որ քաղաքային եւ պատժական տեսակէտով պատասխանատու ըլլայ բոլոր հրատարակուածներուն։ Եթէ այդ Տնօրէն Ֆրանսացի է, պէտք է որ տէր եղած ըլլայ իր բոլոր քաղաքական եւ քաղաքային իրաւունքներուն. եթէ օտարական է, պէտք է արտօնուած ըլլայ ներքին գործոց նախարարութենէն, որ իւրաքանչիւր կարող ըլլայ ետ առնել իր արտօնութիւն։ Այս պայմաններէն զուրկ տնօրէն մը կամ արտօնատէր մը պիտի պատժուի 1,000 էն 50,000 փր. տուգանքով։ Մամուլին կողմէ գործուած յանցանքներուն և ոճիրներուն պատասխանատու պիտի ըլլան Տնօրէնք, պատկայութեան անոնց, յօդուածագիրներն, տպագրիչները ծախողներն և ցրուիչները, Ցանցապարտ յօդուածներու հեղինակներն ալ տնօրէններուն իբրեւ մեղսակից դատարանի առջեւ պիտի քաշուին։

ԲՈԼ ՏԵՐՈՒԼԷՏԻ հարցաքննութիւնն աւարտեցաւ։ Հարցաքննիչ դատաւոր Բասք կ՚զրկէ Մարսէլ Ապէրի քննութեամբ, թէ ո՛ր աստիճան պատասխանատու է Ֆօռ նախագահի յուղարկաւորութեան օրը տեղի ունեցող դէպքերուն մէջ։

—Բոլոր անվաւեր Դաշնակցութիւնները ջնջելու որոշումը գոհունակութեամբ ընդունուեր է բոլոր խաղաղասէր քաղաքացիներու կողմէ։ Բարիզի խուզարկութիւններէն ետք գաւառներու մէջ եւս խուզարկութիւնք եղած են Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան և «Իրաւունք մարդոյ» դաշնակցութեան կեդրոնները։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 6 Մարտ.— Պելկրատի ռուսական ներկայացուցիչ Եատռովսքի ընդունեց ներկայ ըլլալու գոհաբանական աղօթքին եւ սրբութիւնքին մէջ կատարուելիք ընդունելութեան, որք այսօր տեղի ունեցան թագաւորութեան տարեդարձին առթիւ (6 Մարտ 1882)։ Սակայն ճաշի չհրաւիրուելով, որուն հրաւիրուած էին միւս ներկայացուցիչք, Ռուսիոյ ներկայացուցիչը Սերպ կառավարութեան իմացուց թէ Պելկրատէ պիտի մեկնի, եւ թէ դեսպանատան գործերուն վարչութիւնն առժամապէս յանձնուած է առաջին քարտուղար Մանսուրովի։ Արքունիքին յարաբերութիւն ունեցող շրջանակներու մէջ կ՚յայտարարուի թէ Եատռովսքի ճաշի չհրաւիրուելուն պատճառն է Սերպ կառավարութեան դէմ բռնած թշնամական ընթացքը։ Նոյն շրջանակներու մէջ կ՚խօսուի թէ Եատռովսքի բնաւ յարաբերութիւններ ունեցած չէ Պելկրատի պաշտօնական ընկերութեանց հետ, այլ միայն ընդդիմադիր կուսակցութեան վերաբերեալ անձնաւորութեանց հետ։

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովոյ մէջ արտաքին գործոց նախարար Տէլքասէ Մասքադի դէպքին վրայ հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ Անգլիա չվարանեցաւ ճանչնալ Ֆրանսայի իրաւունքն ածուխի մթերանոց մ՚ունենալու ի Մասքադ, Անգլիոյ նըման։ Անգլիական կառավարութիւնն, աւելցուց նախարարը, ցաւ յայտնեց իր գործակալին բռնած անախորժ ընթացքին համար։

—Պերլինի Ֆրանսական դեսպան Նօայլ մարքիզ իմացուց արտաքին գործոց նախարար Տէլքասէի, թէ Վիլհէլմ Կայսր իր թիկնապահներէն մին ղրկելով ցաւակցութիւն յայտնեց ֆրանսական կառավարութեան՝ Թուլոնի աղէտքին առթիւ։ Դեռ հաստատուած չէ պայթումին պատճառը, բայց կը հաւաստուի թէ չարակամութեան ամէն գաղափար պէտք է մէկ կողմ ձգուի։

—Քաղաքապետութիւնն հինգ հազար փր. և Երեսփ. Ժողովն երկու հարիւր հազար փր. քուէարկեց Թուլոնի աղէտքին զոհերուն համար։

ԲԵՆԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Շաբաթ իրիկուն Տվինսք գացող ճամբորդի կառախումբին վակոններէն մին այրեցաւ օդապարիկի մը պայթման հետեւանքով։ 7 մեռեալ և 16 վիրաւորք կ՚հաշուուին։

ՄԱՏՐԻՏ.—Նախարարապետ Սիլվէլա խորհրդարանին լուծման վերաբերեալ հրամանագիրը կարդաց։ Նոր ընտրութիւնք պիտի կատարուին Ապրիլի վերջերը։— Նախարարաց խորհուրդն որոշեց ջնջել հին նախարարներու վճարուած հանգստեան թոշակները։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 7 Մարտ.—Զրոյց կայ թէ 150 իտալական զինուորք Չինու ցամաքն ելած են։

—Վճռաբեկ Ատենի վճռին համաձայն, Ամբաստանիչ Ատեանն ամսոյս 14ին պիտի քննէ Բիքառ-Լըպլուայի դատը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պղնձին գինն ինկաւ թոնօ գլուխ 20 շիլին։

ԹՈՒԼՈՆ.—Այս առաւօտ տեղի ունեցաւ վառօդարանի պայթման զոհերուն յուղարկաւորութիւնը։ Բոլոր քաղաքը սուգի մէջ է։ Յուղարկաւորութեան հանդէսը փառաւոր եղաւ որուն մասնակցեցաւ ժողովուրդն ամբողջ։ Ծովային նախարար Լոքրուա այցելեց վիրաւորները։ Մեծագումար նպաստներ բաշխուեցան զոհերուն ընտանեաց։ Ընդհ. դատախազութիւնը կ՚շարունակէ իր քննութիւնը։

ԱԹԷՆՔ.— Տէլեանիսի դահլիճին մէջ արտաքին գործոց նախարար Սքուզէս եւ Րալլիի դահլիճին անդամ Սքուլուտիս ընտրելի կ՚հանդիսանան այն երեսփոխանական աթոռին՝ որ թափուր մնացած է Աթէնքի երեսփոխան Սինկրոսի մահուամբ։ Սոյդ է թէ Եարկիոս Թագաւոր անձամբ պիտի բանայ նոր Երեսփ. Ժողովը, պատգամագիր մը կարդալով, որուն մասնաւոր կարեւորութիւն մը կ՚ընծայուի։ Երեսփ. Ժողովը Մարտ 16ին ի նիստ պիտի գումարուի։

ՄԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25	23
Ամէնէն բարձր գին	»	25	23 1/8
Ամէնէն վար գին	»	25	22
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	121	3/4
Ամէնէն վար գին	»	121	1/4
ԲԱՑՈՒՄ 24 Փետր.			
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո. Փ. Կ.		25	21 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	1/8
Օսմանիյէ	»	—	—
Րէժի	Օ. Ո.	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	—	—
Քաէտի Ժէնէրալ Օթօմ.	Օ. Ո.	6	20
Երկրագործական Պանքա	»	8	33
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	4	10
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո	4	00
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	727	30
» ժուիսանս	»	232	35
» պարտաթ.	»	503	—
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	207	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	470	—
ՍԹԻԼԱՆՑ			
Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	—	75
« ութ օրուան	»	2	—

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՓՈՂՈՑ ՎԻՆԴՕՄ ԹԻՒ 15

ՀՐԴ-ՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828 — L'UNION DE PARIS 1828 — ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 94 Մլ.	Դրամագլուխ և պահեստք	Ֆր. 135 Մլ.
Հասոյթ 1896 տարւոյ	» 18 »	Հատուցած փոխք	» 90 »
Հատուցած փոխք	» 215 »	Ապահովագրեալ գումարք	» 246 »

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ.
Թուրքիոյ գործակալութեան Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Կենաց ճիւղին տեսուչ Տ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ [illegible]
Կ. Պոլիս, Կալաթիա, Թահթարըման Խան, Օսմ. Պանքային քով

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ էմբէրիալ	»	90	10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Քրիմից	»	51	06
Մէթալիք	»	96	10
Րուպլ Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	51
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109	37
Բարիզ 3 »	ֆր.	22	95
Ֆիորին մանտա	»	10	86 1/4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Մարտ			
Օսմ. Քոնս. Սէրի Բ.	Ա. Ո.	47	37
» » » Գ.	»	27	93
» » » Դ.) բաց.	»	23	63
) գոց.	»	23	56
Փոխառութիւն Գառանդ	»	84	—
» Օսմ. 3 1/2 %	»	101	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	87
Այտընի երկաթուղի	»	12	12
Եգիպտական միացեալ	»	107	75
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	110	56
Հելլենական 5 %	»	44	50
Մօնօբօլ Հելլենական 4 %	»	50	—
Ռանթ » 4 %	»	37	50
Պուլկ. Փոխառ. 6 % 1888	»	95	—
» Նոր » 6 % 1892	»	93	50
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	45
Դրամազեղչ	»	3	—
ՊԵՐԼԻՆ, 7 Մարտ			
Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	99	75
Րումէլիի Երկաթուղի	»	118	90
Անատ. Երկ. պարտաթուղթ	»	98	50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	27
ԲԱՐԻԶ, 7 Մարտ			
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	ղրշ.	23	90
) գոց.	»	23	82
» » Բ.	»	48	10
» » » Գ.	»	27	92
Օսմանիյէ	»	423	—
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	573	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	103	10
Քրէտի Լիօնէ	»	889	—
Պանք տը Բառի	»	985	—
Իտալական Ռանթ	»	95	20
Սպանիական արտաքին	Ա. Ո.	56	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	23
Դրամազեղչ	»	3	—
ՎԻԷՆՆԱ, 7 Մարտ			
Փոխան. Բարիզի վրայ	ֆիօր.	47	85
» Լոնտոնի վրայ	»	120	70
Րումէլիի Երկաթուղի	»	63	10
Օսմ. Րէժի	»	134	60

A LA BRODEUSE AU FIL D'OR
MARQUE DÉPOSÉE
FONDÉE EN 1888

Ա ԼԱ ԲՐՕՏԷՕԶ Օ ՖԻԼ Տ՚ՕՐ
վաճառատուն ամէն տեսակ ասեղնագործութեան և արդուզարդի վերաբերեալ նիւթոց
ՀԻՄՆԵԱԼ 1888
ԱՐԹԱՒԻ Ա. ԽՈՒՄԱՐԵԱՆ
(ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾ)
Կ. Պոլիս, Մեծ-Շուկայ, Դուբերճիլէր, Նուրը Օսմանիէ թիւ 11 և Եաղճի Խան թիւ 10

Այս վաճառատան մէջ կ՚գտնուին Ֆրանսայէ բերուած ասեղնագործութեան և արդուզարդի նիւթեր, որնայ կլապտան, փուլ, թիթղ, ճարմանական ոսկիթել, գորտնէ, D. M. C. նիշով լուացքի համար մետաքսներ և գօթոններ գոյնզգոյն եւ գորտոն, փիւսկիւլ, Ալճէրիայի և փլոշ մետաքս, բուրդեր, էգամին և գանըվաներ, սամփրաներ. ֆրանսական ընտիր հօտեղէններ են, որք կ՚վաճառուին մեծ և փոքր քանակութեամբ։ Կ՚գտնուին աթլազ և թաւիշ, եւ անոնց վրայ բանուած ամէն տեսակ նրբաճաշակ ձեռագործներ ի պատրաստի։ Վաճառատունս կ՚ստանձնէ նաև հարսանեաց օժիտի վերաբերեալ ամէն տեսակ ասեղնագործական յանձնարարութիւններ նրբութեամբ եւ խնամով պատրաստելու պայմանաւ։ Ազգային վարժարանաց համար մասնաւոր զեղչ։ Ունի նաև իր մասնաւոր գծագրիչն ի դիւրութիւն յարգոյ յաճախորդաց։

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ կ՚շինէ մեծ վաճառատան Ազգին համար տեսէ՛ք այս աւուր Դ. երեսին մէջ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿ. Ն

ԿԵՆԱՑ ՎՐԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱ

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պոլսոյ մէ ք'Իգալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակները ժամանակաւոր փոխադրուած են Նոգա-Տամ-տէ-Վիքթուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1 ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պահեստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կ'ընէ՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898 ին հնչուն գումով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր, 1897 էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000 է աւելի անդամ, որք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոց կ'պատկանին Ընկերութիւն և որոց կ'վերադարձին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, եւ կամ առկաւէն չէք, խիստ շահեկան է ձեզ համար ծանօթանալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւններու։ Օրինակի համար մամնաւոր առաւելութիւններ աւելցէք իրեն համաձայնութեան գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորելով առկու ունի. նոյնպէս առաջինը վճարներու եւ առուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մը մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ.-Գործակատար
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց, Վէթալիա խան
Ղալաթիա

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ
ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ

Կ. Պոլիս Սուլթան-Համամ Հաճօբուլլու Խան

Նº 20 ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ Նº 20

Եթէ կուզէք գնել աժան, տոկուն և ձեւաւոր հագուստներ, միանգամ այցելեցէք [ԼՈՒՍԻՆ] վաճառատունս, ուր պիտի տեսնէք թէ օտար եւ բնիկ ոչ մէկ վաճառատուն կարող է մրցիլ մեզ հետ, եւ գայս կրնան հաստատել մեզ այցելող յարգոյ յաճախորդք։

Վաճառատունս ներկայ եղանակիս համեմատ մեծ քանակութեամբ պատրաստ ապրանքներ ունի, նոյնպէս եւ մեր վարպետ ձեւագետին ձեռամբ չափու վրայ խիստ ընտիր եւ տոկուն տարազներէ հանդերձեղէնք, սմոքէն, ֆռաք են. կ'պատրաստուին։ Եթէ ապսպրուած հագուստները ճաշակներնուն յարմար չըլլան՝ սիրով ետ պիտի ընդունուին. այս մեծ առաւելութենէն կրնան հասկնալ թէ ընտիր ճաշակի համեմատ շինուածքներու վրայ կը ծախուին. ըստ կարի ամենաչափաւոր գներով, այսպէս վստահելով ամէն մրցումի մը անգամ փորձի համար այցելեցէք սոյն վաճառատունս, և կը յուսամ որ ամէն այցելողք գոհ պիտի մնան։ 100—37

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները վաւեր անգլ. պաշտօնական տեղեկութեամբ աշխարհի գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել. Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլորցուցահանդէսներու մէջ։

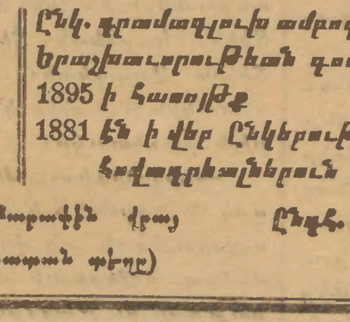

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայալինկեր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝ Բերա, Շիշլի ճամբայ, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

Ղալաթիա) Սինկէր խան, Թիւնէլին եանը.
) Թրամվայի կայարանին դիմաց.

Ստամպօլ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13.

կեղծերէն զգուշանալու համար վերինշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կօշիկ, ինչպէս և անգլիական և ամերիկեան ընտիր լաստիկներ՝ ծանօթ մարգաներով։ Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։

ԲԱՐԵԶԵՒՈՒԹԻՒՆ, ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

30—19 [Քարաքէօյ, Պօղազ-Քէսէնի դիմաց Թիւ 15.]

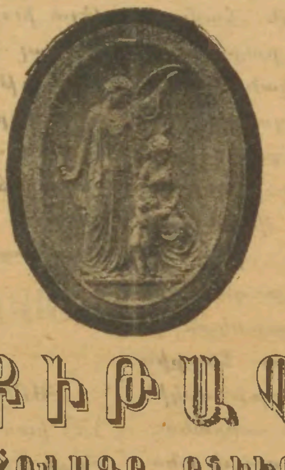

ԷՔԻԹԱՊԼ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ

Ֆրանսական տնօրէնութիւնը, Բարիզէ իր կեդրոնին մէջ է.

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 339 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐՔ.

Աշխարհիս վրայ գտնուող ամբողջ կենաց ապահովագր. ընկերութեանց մէջ ԷՔԻԹԱՊԼ ամենէն աւելի յաւելուածական ապահովութեան ֆոնտը ունի։
ԷՔԻԹԱՊԼ ամենէն շատ տարեկան հասոյթը ունի.
ԷՔԻԹԱՊԼի տարեկան նոր գործառնութիւնք էն մեծ գումարը կ'ներկայացնեն.

[Այս ընկերութիւն, ինքն իր գլխուն, Ֆրանսայի ամբողջ ընկերութեանց գրեթէ ԵՌԱՊԱՏԻԿԸ գործ կ'ընէ։

Գործակատար ԳՈՒՍՏԱՎ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գափու, Աննէքս խան Թիւ 20, 21 և 22
Ընկերութեան գործատունէ՝

Լոնտոն, ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ
Բարիզ, ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ին կայսր. հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան գլխ. ի Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
Ա. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ (Հին Մուխթարեան փողոց) ԹԷՕԹՈՐ ԲԷՐՏԸ

ՀՕՍԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հարկ չկայ բացատրելու թէ, ամէն տեսակ եւ հասակէ փափկակազմ անձանց եւ գլխաւորաբար տղայոց, անկարող եւ տժգոյն եղողներու ու տկար կուրծք ունեցողներու համար, որչափ անհրաժեշտ է ձկան իւղ գործածելը։ Այսու ամենայնիւ ձկան իւղէն ակնկալուած բարեբար արդիւնքը վայելել կարողանալու համար, պէտք է վերջին ծայր ուշադրութիւն ընել ընտրութեան առեն, որովհետեւ հիմայ, շատ մը կեղծ ու խարդախեալ իւղերը չիշխրու մէջ լեցնելով կ'ծախեն հասարակութեան իբրեւ Մորիւ ձկան իւղ եւ այս անհարազատ եղերը գործածողներ փոխանակ օգուտի, վնաս կ'տեսնեն անոնցմէ։ Իսկ Պ. Հօկ Ամերիկայի Թեր Նէօվ կղզւոյն մէջ մասնաւոր ձկնարան եւ գործարան հաստատած ըլլալով, իր մասնաւոր նաւերով որսացած Մորիւ ձուկերուն թարմ եղը կ'հանէ անմիջապէս տեղւոյն վրայ եւ եռանկիւն շիշերու մէջ լեցնելով կ'ծախէ Հօկի ձկան իւղ անուամբ։ Այս առթիւ 50 տարիէ ի վեր, աշխարհի հռչակաւոր բժիշկները Հօկի ձկան իւղ միայն կ'յանձնարարեն իրենց հիւանդներուն։ Սակայն կեղծերէն զգուշանալու համար ուշադրութիւն պէտք է։ Ընդհանուր դեղարաններու եւ դեղավաճառատուններու մէջ կ'ծախուի։

34—25 Տէրը. Թ. ՀՕԿ
Բարիզ, Քասթիլեոնէ փողոց Թիւ 2

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՐԾՔԻ ԻԶՈՒԱՄԲԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կ'պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի. շնչափողերը կ'խծկուին. եւ կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիւտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՔԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կ'բուժեն, կուրծքի խլուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի եւ եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՔ կ'գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կ'ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։

52—16

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆԱՑ

ՇԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱՎՇԱՆԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷ ՃԱՏՏԷՍԻ ԹԻՒ 63, ԻԶՄԻՐ ՕԹԷԼԻՆ ԴԻՄԱՑ

Այս վաճառատուն, որ եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ պարբերաբար կ'ստանայ ամէն տեսակ ասեղնագործի և ձեռագործի վերաբերեալ նիւթեր, ընտիր ապրանքներու ճոխ մթերք մ'ունի. ինչպէս ոսկեթել, գաուիթէ, բիւլիւչ գօրտօնէ էպրիւչիւմ. Աւճէրիայի և Ֆլօշ մետաքս, շենիլ, սըրմա, կլապտոն, ձաւի և ուրիշ ամէն տեսակ քանովաներ. գորգի և բարձի համար նոր մօտէլներ, թաւշեայ և մետաքսեայ քօրտօններ ևլն։

Ոսկեթելի և Թաւիշի վրայ բանուած ճաշակաւոր նիւթերու ճոխ հաւաքածոյ մը միշտ պատրաստ կը գտնուի, ինչպէս բարձեր, մուճակներ, լուսանկարի շրջանակներ, քանովա գորգեր ևլն։

Օժիտի համար յանձնարարուած ձեռագործներ, ճաշակաւոր կերպով կ'պատրաստուին։

Կ. Պոլսոյ և գաւառաց Պատ. յաճախորդներ ինչպէս նաեւ դպրոցական հաստատութիւններ, որք այս վաճառատունէն մեծ կամ փոքր քանակութեամբ գնումներ ընել կը փափաքին, կատարելապէս գոհ պիտի մնան ապրանքներու ազնուութենէն և գներու չափաւորութենէն։ Ասեղնագործի արհեստագէտ գծագրիչ մը պատրաստ կը գտնուի միշտ վաճառատան մէջ։ 100—87

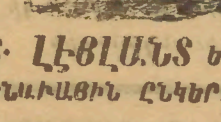

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի և Աթլանթիք Պոլիս թանուկ ճամբորդութիւն

Անունը	Թօնօ	Անունը	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ատէնիան	10500	Էմիրչիան	3500
Քեաքթեան	10500	Բըրժիան	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արմալեան	3500
Գոլըմպեան	8000	Աթէնեան	2500
Ճօրճեան	8000	Անատոլեան	2500
Գոսդոնեան	8000	Ալզասեան	2500
Ֆլօրէնթեան	8000	Լէսպեան	2000
[illegible]	3700	Մերսին	900
[illegible]	3700	Սմիրնա	800
[illegible]	3700	Լիսպոն	700
[illegible]	3500		

Ապրանքի առերէն կ'ընդունի իրենց ապրանքն ուղղակի փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել չորեքշաբթի ժամանումէն 24 ժամ առաջ։ Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ և Մէյնչէսթըրէն Պոլիս ճամբորդութիւն

Անունը	Թօնօ	Անունը	Թօնօ
Ալմաստա	3500	Թիպա	2500
Թոմսէս	3500	Մարէոթիս	2500
Մէնֆիս	3500	Նէրգիս	2500
Անթէլոբ	3000	Բերա	2250
Ասոր	3000	Օսիրիս	2250
Անտրիւս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Պաալպէք	1500
[illegible]	2750	[illegible]	1500

Թիպա շոգ. նաւ. Պրաուն ամսոյս դիպ 22ին Լիվըրբուլէն հա կը հասնի ընդհանուր վաճառքով

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ո Իթ. խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
34 Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրբուլ

ԴԵՐՁԱԿ-ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Զմիւռնիա յարմար Նորը ճաշակաւոր պատրաստուած, անգլիական, գաղղիական տոկուն կերպասներէ չափու գինով հագուստ չինել տալ փափաքողներ, Թող հաճին դիմել փէշտէմալճեան վաճառատունը. Ենի Պաղչէ-Գարոս համոքիայէ Թի բայէսիի դիմաց Թիւ 21. 70—52

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. $3^1/_2$. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 դրշ. Արտասահման 40 ֆր. 6ամս 20, 3ամս. 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոստ Լոքալէ։

Իւրեանց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ և այլ գրութիւններ ետ չեն դարձուիր։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՏԻԳՐԱՆ ՔԷՉԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ», ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Նº 23, 25, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (167)

ՓԱՍԻՄ

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐԸ

ՎԷՊ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Միջնորդին ներս մտնելէն ի վեր, Արսէնի ենթարկուած այլայլութիւնը տեսնելով, Մրայօնեան չկրցաւ մեկնութիւն տալ այս միջկատակին և կարծելով որ սոսկալի դաւադրութիւն մը կ'դառնայ իր շուրջ, ժամ առաջ բացատրութիւն առնելու անձամբ պատրանքով,

—Բա՞ն մը պիտի ըսէիք, հարցուց միջնորդին։

—Այո՛, պարո՛ն, պատասխանեց այս վերջինը, ծայր աստիճան ակնածանօք բառերը ծամծմելով բերնին մէջ. լսեցի որ հնութիւններու սիրահար էք եղեր, և ասկէ քօջալերուելով համարձակեցայ ձանձրոյթ պատճառել։

— Ի՞նչ տեսակ հնութիւններ ունիք տեսնանք, յարեց երիտասարդը, դեռ չկրնալով կասկածը փարատել մտքէն։

—Մէկ քանի կարեւոր կտորներ կան ձեռքիս տակ ըսաւ նորեկը, բայց չեմ գիտեր որ աւելի ի՞նչ տեսակ բաներ կ'չահագրգռեն զձեզ։

—Ամէն կարգի հնութիւններ շահեկան են ինձ համար, բաւական է որ կեղծ չըլլան ու ո՛ և է տեսակէտով արժէք մ'ունենան, եթէ ըսածներդ հասարակ բաներ են, պարապ տեղը մի յոգնիր։

—Ընդհակառակն խիստ հազուագիւտ կտորներ են. մանաւանդ գորգ մը կայ, որուն համար մասնագէտներ կ'վկայեն թէ, վեց եօթ հարիւր տարուայ թանկագին հնութիւն մ'է։

Անոնց այս խօսակցութեան պահուն առիթ մը գտաւ կոհարավաճառին աչակերտն, ու միջնորդէն գաղտնի՝ խորհրդաւոր ակնարկ մ'ուղղեց Մրայօնեանի, որ արդէն կասկածոտ, բոլորովին ցնցուեցաւ տղուն ակնարկին առջեւ։ Ի՞նչ ըսել կ'ուզէր արդեօք փոքրիկն այս նշանով. բայց չուզելով ներքին յուզումն հրեային մատնել, կեղծ անտարբերութեամբ,

—Օ՜օ՜օ՜, գոչեց, չափազանցութիւն պէտք է ըլլայ, վեց եօթը հարիւր տարեկան գո՞րգ. չեմ յուսար որ այնչափ թանկագին հնութիւն մը անտեսած ըլլան անգլիական գնորդները, երբ ամէն ծակուծուկ պրպտեցին։

—Ես գնահատելու կարողութիւն չունիմ, բայց տանտիրուհին որ պատուաւոր ֆրանսուհի մ'է, կ'ըսէ գորգին հնութեանը վաւերական ըլլալուն։

—Ֆրանսուհի մ՛ը, չեչտեց Մրայօնեան հետաքրքրութեամբ։

—Այո՛ պարո՛ն, ֆրանսացի զօրավարի մը այրին է գորգին տէրն, որ թէև առաջ ծախել չէր յօժարիր, սակայն հիմայ չեմ գիտեր ի՞նչու փախած է միտքն ու պիտի ծախէ, եթէ յարմար գին գտնայ։

—Շատ լաւ, բե՛ր ուրեմն տեսնանք անգամ մը, կարելի է բան մը ընենք։

Հրեան չկրնալով ուղղակի պատասխանել, տատամսոտ վիրք մ'առնելով լռեց։

—Ինչո՞ւ կ'վարանիք, հարցուց Մրայօնեան։

—Անոր համար որ պատասխանեց Խայիմ, ֆրանսուհին վերջին աստիճան կասկածոտ կին մ'է և գորգը ինձ չվստահելէ զատ, տունէն դուրս հանելու իսկ կ'վախնայ։

—Ի՞նչ ընելու է ուրեմն։

—Եթէ նեղութիւն չըլլար ձեզ, կէս ժամ կ'զոհէք ձեր թանկագին ժամանակէն . . . ։

—Օ՜օ՜օ՜, առ՛ւն երթա՞լ. անկարելի է ինձ համար։

—Ներեցէք համարձակութեանս, բայց պիտի չզղջաք ձեր այս զոհողութեան համար եթէ անգամ մը գորգը տեսնէք, մանաւանդ որ տունն ալ մօտ է հոս և տանտիրուհին սքանչելի տեսակէն կենսագրագէտ մը։

—Վա՜յ, այդչափ հա՜, յարեց Մրայօնեան ժպտելով, ուրեմն վաղը կէս օրէն վերջ անգամ մ'ալ եկուր տես զիս։

Հրեան խոնարհութիւն մը ընելով մեկնեցաւ. իսկ Մրայօնեան Արսէնը քովը կանչեց ու փութկոտ հետաքրքրութեամբ մը,

—Ինչո՞ւ աչք ըրիր ինձ միջնորդին խօսած ատեն, միթէ կ'ճանչնայի՞ր զայն հարցուց։

—Այո՛ պատասխանեց Արսէն իրարանցումով, վարպետիս մազապուր եկող կնիկներն այս մարդուն հետ խօսեցան ու ձեռքը ստակ տալով նորէն հոն ղրկեցին։

—Ինչ ըսի՞ր, գոչեց Մրայօնեան բոլորովին այլայլելով։

Արսէն կրկնեց առաջին ըսածները։

— Սխալած չըլլաս տղայ, յարեց երիտասարդն, անբացատրելի յուզումով։

—Ինչո՞ւ սխալիմ պիտոր, չուկան անանկ մը նայեցայ երեսին որ ներս մտնալուն պէս ճանչցայ։

Այն աստիճանի խոր համոզումով կ'խօսէր Արսէն, որուն անկեղծութեանը վրայ կասկածիլ անկարելի էր. ուստի դրամատէրն ալ եւս առաջ չտատանելով հարցումը խոր մտատանջութեան մէջ ընկղմեցաւ և սկսաւ ինքնիրեն որոճալ այս հանելուկին վրայ։ Ալ տարակոյս չէր վեցներ դարձուածքի մը գոյութիւնը. կիներուն կողմէն կուգար միջնորդը. անոնք ալ զինք ճանչցած էին և մօտէն ուսումնասիրելու համար հրեան իր քով ղրկած։ Արդէն այս վերջիններն խօսքերէն ալ կարելի էր միևնոյն հետեւութիւնն հանել, քանի որ գորգը տունէն դուրս չելլար կ'ըսէր և զինք ֆրանսուհիին տունն երթալ կ'հրաւիրէր։ Բայց ո՞վ էր այն կինը, ի՞նչու կ'հետաքրքրուէր իրմով, ի՞նչ շահ ունէր իրեն հետ յարաբերութիւն հաստատելէ։

Այս խոհեր փայլակնաբար պաշարեցին Բերա Բալասի հերոսն, որ ուղեղը կ'ճամբեցնէր երկրակցութեան մը յանգելու համար, բայց ի զուր, ո՛ր կողմն ալ դառնար, ոչ կնոջ ինքնութիւնը կ'յիշէր և ոչ ալ անոր իրմէ ունեցած ակնկալութեանը խելք կըրնար հասցնել։ Սակայն միւս կողմէ գէթ սա մխիթարութիւնն ունէր որ, գիտէր թէ ֆրանսուհին կ'հետապնդէր իրեն, և այս գիտակցութիւն թանկագին առաւելութիւն մ'էր իրեն համար, զոր յաջողած էր ձեռք բերել, գոհարավաճառի աչակերտին աչքբացութեան շնորհիւ միայն։ Ուստի այս առթիւ կրկնակի երախտապարտ զգալով զինքը տղեկին, պահ մը խոհերն ընդհատեց և անոր հիմնական բարիք մը ընել ապագային վերապահելով, հինգ ոսկի ներկայեց և սիրուն ժպիտով մը,

—Առ տղաս սա հինգ ոսկին մօրդ տար, խարձեցէք ըսաւ. երկու օր վերջ դարձեալ քովս եկուր, ըսելիքներ ունիմ քեզի. եւ պատանիին ստակները առնելու համար տատանելը տեսնելով,

—Ինչո՞ւ կ'քաշուիս կրկնեց, մինակ ասիկայ չպիտի ըլլայ քու վարձքդ, քեզի համար ուրիշ բաներ ունիմ մըտքիս մէջ՝ հիմակուց հիմայ առ սա հինգ ոսկին մօրդ նոր լաթ մը թող առնէ քեզ վերջը դարձեալ եկուր հոս, այն ատեն Աստուած ողորմած է։

Արսէն՝ չլացած ոսկիներուն տեսքէն, առաւ զանոնք ու Մրայօնեանի ձեռքերն համբուրելով, ուրախ զուարթ դուրս նետուեցաւ սենեակէն, այս անակնկալ երջանկութիւնը ժամ առաջ մօրն ևս աւետելու փութկոտ անձկութեամբ։

Մեծածախութեան երիտասարդն մ՛ի մը քաշեց տղուն ետեւէն. ինչե՞ր կանցնէր արդեօք այն պահուն միլիոնատէրին ներսի դիէն, հինգ ոսկիին համար Արսէնի զգացած անձաւ ուրախութիւնը տեսնելով . . . . .

Իսկ Խայիմ բոլորովին անտեղեակ Մրայօնեանի և Արսէնի միջև փոխանակուած ակնարկէն, կարծելով որ միլիոնատէրը կլլած էր յերիւրած սուտերն, ուղղակի Մատամ Սէպաստիէնի վերադարձաւ չնչասպառ, և յաւալից չեչտով մը,

—Աչքերնիդ լո՜յս մատամ, գոչեց. ամէն բան յաջողեցուցի. միլիոնատէրը վաղը այցելութեան պիտի գայ ձեզ. մինչև հոս իմ պարտքս էր անկից վերջն ալ ձեզ կը մնայ։

—Իրա՞ւ կըսես հարցուց տանտիրուհին, և ի՞նչպէս։

—Բայց արժէքաւոր գորգ մը ունի՞ք։

—Ի՞նչպէս գորգ կրկնեց զարմացմամբ, գ՞որգն ինչ պիտի ընէք։

—Որովհետեւ վեց եօթ հարիւր տարուան խիստ թանկագին գորգ մը կայ ձեր քով յարեց հրեան ծիծաղելով և զայն տեսնելու համար պիտի գայ հոս Մրայօնեան։

—Վա՜յ սատանայ, գոչեց Մատամ Սէպաստիէն, աղէկ հնա՛րք. սակայն գ՞որգն ուսկից գտնելու է։

Շար.